Regele Charles III

ROMÂNIA

Newsweek

AL REGATULUI UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD

BIBLIOTECA ALEPH

5 948494 000029 23149

ANUL 6 ■ NUMĂRUL 149
■ PREȚ: 19,90 LEI
■ 19.05-22.06.2023

Romanian Creative Week 19.5— 28.5.2023

Cel mai important eveniment dedicat industriilor creative românești

Arts & Crafts

New Media

Innovation & Digital

Content Creation

Creative Entrepreneurship

Design

Film Music Design Dance & More

Vezi programul complet al #RCW23
și alege unde și când vrei să te distrezi!

Newsweek

19.05-22.06.2023 _ ANUL 6 _ NR.149

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 23 iunie 2023

SUMAR

Periscop

6 **Analiză**
Neregulile de pe piața jocurilor de noroc dezvăluite de *Newsweek*, confirmate de Finanțe

Opinii

12 ADRIAN ZUCKERMAN
Privatizarea companiilor de stat – cheia unei economii de piață libere și a succesului României

13 MIHAI DUȚĂ
Când ai gaura prea mare, mai bagi o impozitare

Cronica NATO

14 ION PETRESCU
Nu va fi o contraofensivă magică, dar ambițiile strategice ale Rusiei nu vor fi atinse

Periscop

16 **Aniversare**
Newsweek împlinește 90 de ani

22 **Corespondență de pe front**
Un oraș în stare de asediu: Kherson, unde craterele din șosele au 10 metri

Internațional

26 **Regalitate**
Coroana, în sfârșit!

31 Viața unui Rege

36 **Divizare**
Cealaltă față a lumii

42 **Politică**
Încă mai poate câștiga Trump?

Magazin

52 **Pe hartă**
Cele mai reconfortante locuri de pe Pământ pentru o vindecare naturală

56 **Opinie**
Este timpul să discutăm despre riscurile inteligenței artificiale

60 **Auto**
7 mașini electrice, la ora adevărului

Calendar

64 Încoronarea Reginei Elisabeta a II-a a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

»P.60

Newsweek ROMÂNIA

REDACȚIA

DIRECTOR GENERAL _ Sabin Orcan

Redactor-șef _ Petre Bădică
Redactor-șef adjunct _ Mihai Duță

Senior-editori:
Florin Budescu, Valeria Cupă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăeșteanu

Reporteri: Alin Crișan, Alexandru Pop, Daniel Toșa

Contributori: Remus Cernea, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu

Art director _ Cecilia Bălănescu

Corectură _ Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR
SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ Ioana Dumitru

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

LONDRA, MAREA BRITANIE

Ceremonie

Regele Charles al III-lea a fost încoronat la Westminster Abbey. După ce i-a aşezat coroana pe cap, arhiepiscopul a strigat în faţa adunării „God save the King".

PROFIMEDIA IMAGES

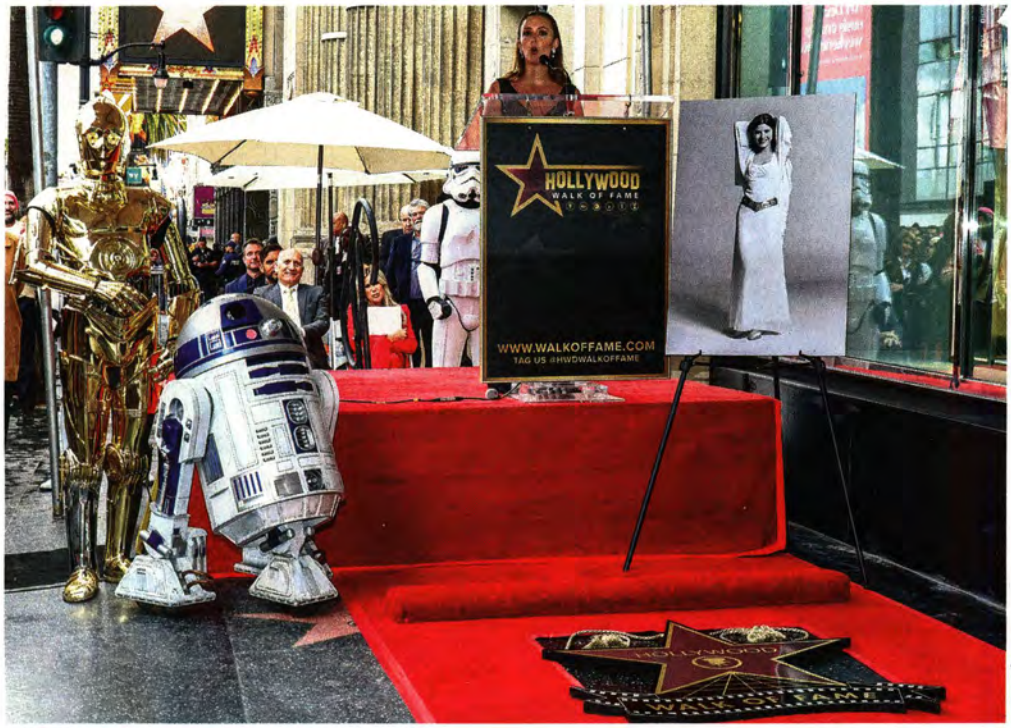
HOLLYWOOD
WALK OF FAME
WWW.WALKOFFAME.COM
TAG US #HWDWALKOFFAME

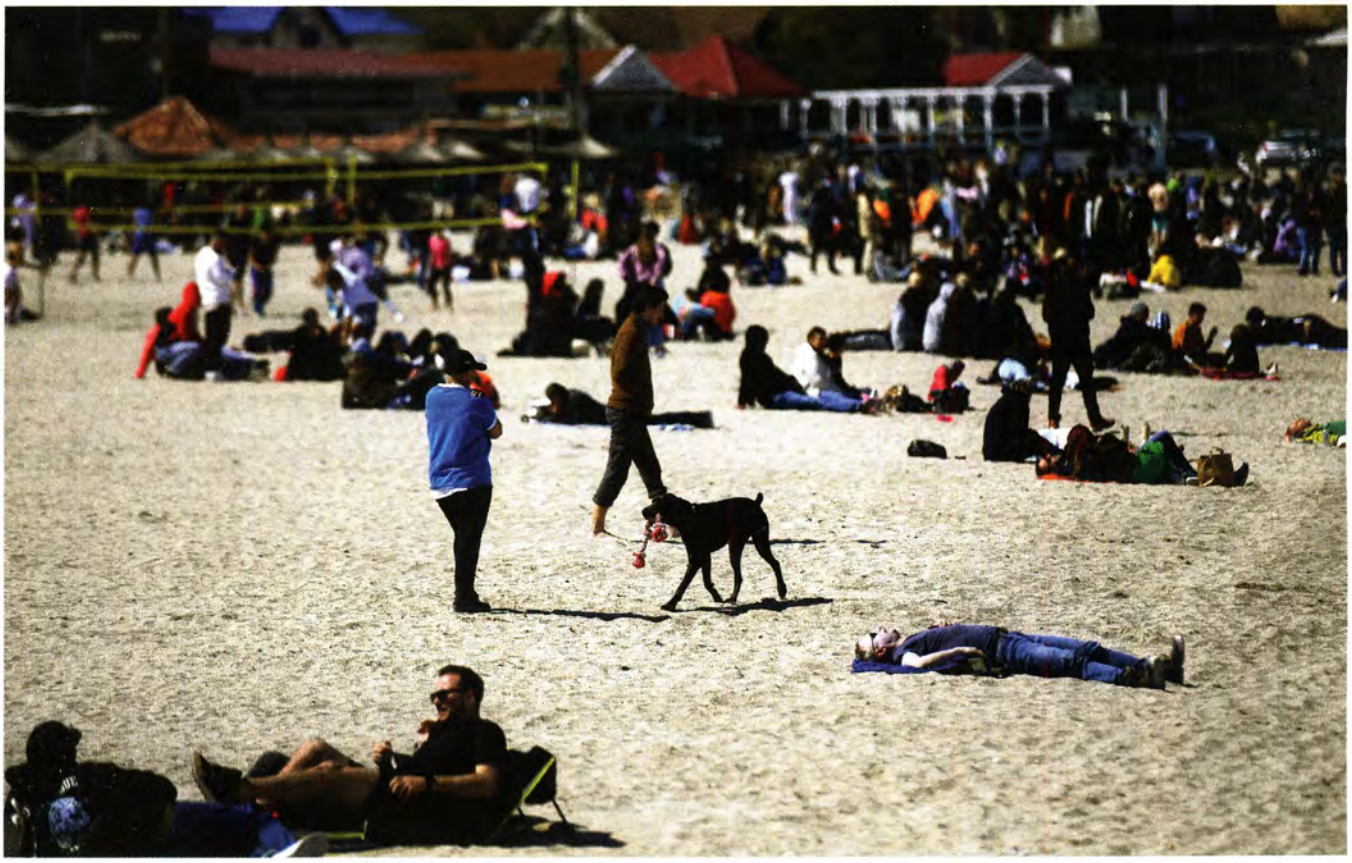

HOLLYWOOD, SUA

Recunoaștere

Actrița Carrie Fisher, care a interpretat-o pe Prințes Leia în prima serie Star Wars, a primit, post-mortem, stea pe celebrul Hollywood Walk of Fame.

Profimedia Images

VAMA VECHE, ROMÂNIA

Petrecere

Turiștii au ocupat plaja și localurile din Vama Veche în mini-vacanța de 1 mai.

INQUAM Photos / Alex Nicodim

BELGRAD, SERBIA

Tragedie

O mamă își ia fiica de la școală după ce opt copii și un paznic au fost uciși de un elev de 13 ani care a deschis focul într-o școală primară din Belgrad.

Profimedia Images

ANALIZĂ

Neregulile de pe piața jocurilor de noroc dezvăluite de *Newsweek*, confirmate de Finanțe

Corpul de Control al Ministerului Finanțelor Publice a găsit zeci de nereguli pe piața jocurilor de noroc, în urma unui control de mai bine de un an de zile. Astfel, o piață anuală de două miliarde de euro a ajuns o junglă în care câțiva inițiați fac regulile. ONJN se află și sub lupa Corpului de control al premierului. – *Stelian Negrea*

CÂTEVA PERSONAJE DIN INTERIORUL Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, cu sprijin din afară, au creat un sistem de presiune, în loc să supravegheze această piață ca să funcționeze conform regulilor și normelor legale.

Această situație a dus la o serie de plângeri care au stat la baza demarării, în urmă cu mai bine de un an de zile, a nu mai puțin de șase controale simultane din partea a două instituții.

Atât Corpul de control al Ministerului Finanțelor Publice (MFP), cât și cel al premierului anchetează neregulile de la Oficiul Național al Jocurilor de Noroc (ONJN), instituția care monitorizează piața jocurilor de noroc.

E o situație fără precedent. Nicio altă instituție a statului nu controlase înainte ONJN, arbitrul pieței jocurilor de noroc.

Fente cu legea în mână

Una dintre cele mai importante concluzii ale primului raport finalizat al Corpului de control al MFP confirmă o investigație recentă a *Newsweek România*, care a dezvăluit cum o mână de firme de apartament au reușit să supraviețuiască, ani de zile, fentând legea pe piață cu suport din interiorul și din exteriorul ONJN.

Activitatea lor este de o importanță capitală pentru corectitudinea față de fiecare jucător de pe piața jocurilor de noroc: controlarea fizică a tuturor mașinăriilor din această industrie care a atins anul trecut o valoare de două miliarde de euro.

Un aparat de păcănele sau orice altă mașină de jocuri de noroc trebuie să fie controlate periodic de către o firmă specializată pentru a se elimina orice suspiciune legată de posibilitatea ca cineva să intervină ilegal asupra acesteia. Fie jucătorul care nu va câștiga niciodată la acest aparat, fie statul, care nu va încasa taxe.

Aceste firme specializate sunt numite în legislația specifică organisme de evaluare a conformității.

Câteva firme de apartament, aflate în cercul de influență al fostei șefe a ONJN, Odeta Nestor, devenită consultant, și a prietenului ei, Tudor Simota, șeful controlului din ONJN, au găsit un subterfugiu prin care să fenteze legea.

Ca să devii un organism de evaluare a conformității e nevoie de investiții de milioane de euro în acreditări, personal extrem de calificat și standarde ISO specifice pieței jocurilor de noroc.

Trei firme și-au luat standarde ISO – 17020 și 17025 – dar pentru alte domenii decât pentru cel al jocurilor de noroc.

De exemplu, unele dintre cele care operează pe piața românească au standard ISO în cazane sub presiune.

Și astfel au reușit să controleze, în ultimii șapte ani, o parte consistentă a aparatelor din piața jocurilor de noroc, cu o valoare anuală de două miliarde de euro, producând pagube pe care nimeni nu va reuși să le calculeze exact.

Finanțele: E nevoie de acreditare specifică

Subterfugiul a funcționat cu complicitatea unor funcționari din cadrul ONJN și cu presiunea altora externi acestei instituții dar cu puternice legături cu industria de profil.

Legea, care impune explicit acreditări specifice pentru jocurile de noroc, există din 2016, dar nu a fost aplicată. Există chiar trei hotărâri judecătorești definitive de la trei instanțe diferite care spun negru pe alb că e nevoie de standard specific jocurilor de noroc.

FOTO: PEXELS

Ultima decizie a venit la începutul acestui an din partea celei mai importante instituții juridice din România: Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ).

Și, totuși, nimic.

E una din situațiile în care există lege, iar legea e confirmată de încă trei instanțe judecătorești că e lege, dar nu se întâmplă nimic.

Concluzia principală a raportului efectuat după un control care s-a întins pe o perioadă de mai bine de un an de zile, al experților Corpului de control al Ministerului Finanțelor Publice, consultat de *Newsweek România*, confirmă fără echivoc că e nevoie de o acreditare specifică:

„Prin acordarea licențelor clasa a II-a pentru organisme de evaluare a conformității unor operatori economici care au prezentat ca dovadă a faptului că sunt firme specializate în domeniul jocurilor de noroc certificate de acreditare conform cerințelor standardelor ISO 17020 și ISO 17025 pentru alte domenii de activitate decât cel al jocurilor de noroc, ONJN a creat situația ca activitatea de control tehnic a tuturor mașinilor, instalațiilor, dispozitivelor, meselor de jocuri de noroc și al altor mijloace de joc – pentru jocurile tradiționale – să fie exercitată de către operatori economici care nu sunt specializați în domeniul jocurilor de noroc".

Concluzia acestui prim raport confirmă cele mai sumbre bănuieli conform cărora s-a deschis ușa pentru

CONTROL
Piața anuală de 2 miliarde de Euro a ajuns o junglă în care câțiva inițiați fac regulile.

Un aparat de păcănele TREBUIE SĂ FIE controlat periodic DE CĂTRE O FIRMĂ SPECIALIZATĂ PENTRU A SE ELIMINA ORICE SUSPICIUNE LEGATĂ DE POSIBILITATEA CA CINEVA SĂ INTERVINĂ ILEGAL

abuzuri, practici nelegale și chiar punerea în pericol a vieții fizice a celor care joacă la un aparat de profil.

„Astfel, s-a creat situația ca, pe piața jocurilor de noroc, să funcționeze mijloace de joc care au fost certificate de organisme de evaluare care nu sunt specializate în domeniul jocurilor de noroc. Prin lipsa specializării operatorilor economici care desfășoară activitatea de evaluare a conformității, nu există certitudinea că, în urma evaluării conformității, au fost asigurate:

- Evitarea unor abuzuri în detrimentul jucătorilor;
- Eliminarea unor practici nelegale;
- Integritatea mijloacelor de joc și a corectitudinii funcționării acestora, pentru toate părțile implicate: jucători, organizatori, autorități;
- Protecția jucătorilor împotriva oricăror posibile vătămări fizice;
- Condițiile pentru efectuarea unui audit al funcționării mijlocului de joc astfel încât să fie posibilă punerea în evidență a funcționării defectuoase, a încercărilor de fraudă și a veniturilor obținute din exploatare;
- Împiedicarea utilizării frauduloase a mijloacelor de joc;
- Siguranța și protecția corectă a intereselor jucătorilor;
- Condiții bune pentru funcționare a pieței operatorilor economici care desfășoară activități de producție, distribuție, reparații și întreținere pentru mijloace de joc, import, export, achiziție intracomunitară, livrare intracomunitară sau alte activități cu mijloace de jocuri de noroc, în scopul comercializării sau utilizării, sub orice formă, pe teritoriul României;
- Accesul terților, în condiții nediscriminatorii, la informații relevante cu privire la mijloacele de jocuri de noroc supuse controlului tehnic".

Soluție nelegală de șapte ani

În acest context, s-au format două grupări în cadrul ONJN: una care susținea procedura legală și, o alta, pe cea nelegală.

În mod paradoxal, aceasta din urmă, susținută de Direcția Generală de Autorizări Jocuri de Noroc (DGAJN), a fost cea care a fost impusă cu ajutorul șefului acestei direcții, Mihăiță Ruiu, un apropiat al fostei șefe ONJN, Odeta Nestor.

Corpul de control al Finanțelor arată că tabăra care a susținut și impus, timp de șapte ani de zile, soluția nelegală a încălcat un potop de legi și acte normative, de la modul de acordare a licențelor de organizare a jocurilor de noroc și până la cele referitoare la obligația funcționarilor publici de a respecta Constituția și legile țării și de a urmări cu prioritate interesul public în exercitarea funcției.

Angajatorul fostei șefe ONJN, nereguli pe bandă rulantă

Așa cum *Newsweek România* a dezvăluit în trecut, cuplul care a pus stăpânire pe deciziile din piața jocurilor de noroc este format din fosta șefă a ONJN, Odeta Nestor, și Tudor Simota, șeful departamentului de control din aceeași instituție.

Acest prim raport al Corpului de control al MFP scoate în evidență și neregulile grave la acreditarea unor companii care au contracte de consultanță chiar cu Odeta Nestor.

Pe o piață atât de reglementată și monitorizată de stat prin ONJN este de neconceput pentru alte companii să aibă atât de multe reguli în dosarele de acreditare depuse la ONJN și chiar

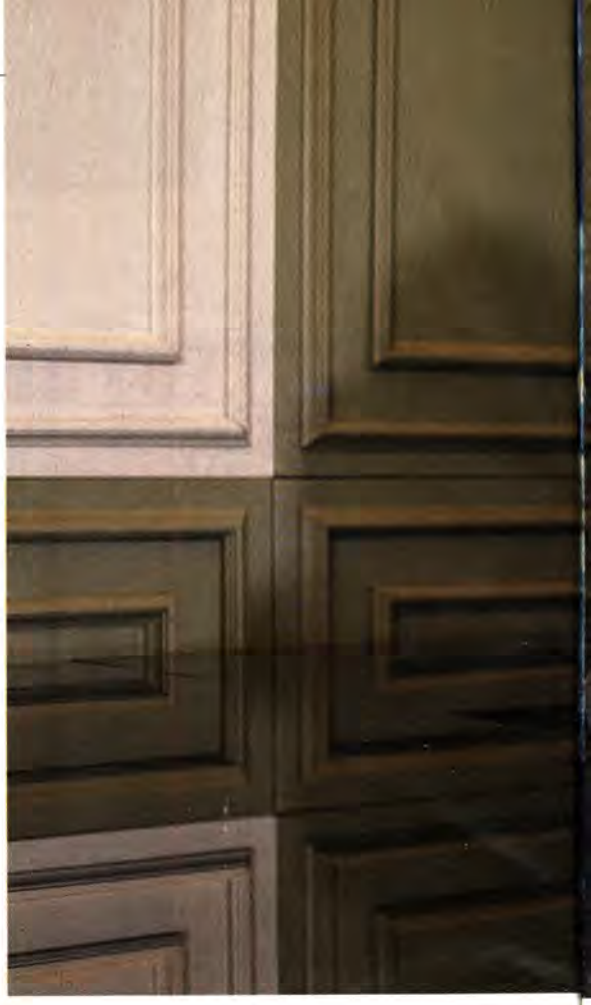

să fie acreditate și să poată funcționa nestingherite.

Companiile ale căror licențe au fost acordate fără să fie respectate prevederile legale, conform controlului Finanțelor Publice, sunt Windgg International Limited, operatorul site-ului playgg.ro, Crowd Entertainment Ltd, operatorul licenței pentru site-ul cashpot.ro, și Metropolis Grup SRL.

Primele două sunt deținute de entități economice din Malta, în spatele cărora se află un investitor controversat de origine israeliană, Teddy Saggi, actualul angajator al aceleiași Odeta

Legea, CARE IMPUNE EXPLICIT acreditări specifice PENTRU JOCURILE DE NOROC, EXISTĂ DIN 2016, DAR NU A FOST APLICATĂ.

STĂPÂNĂ
Fosta șefă a ONJN, Odeta Nestor, controlează din umbră o piață a jocurilor de noroc care implică sume amețitoare de bani.

Nestor, sau companii cu care aceasta are contracte de consultanță.

Ultima companie, Metropolis Grup SRL, este chiar ultimul angajator al Odetei Nestor înainte ca aceasta să ajungă șefă la ONJN.

O lectură a deficiențelor constatate de Corpul de control al Finanțelor Publice la ONJN la acordarea licențelor acestor companii arată ca o radiografie a întregii birocrații autohtone: validarea din partea funcționarilor statului a unui set de documente depuse de un contribuabil este pur și simplu o ruletă mânuită de către aceștia.

Ce s-a găsit

„Ca urmare a verificării documentațiilor de solicitare a licenței clasa I, licenței clasa a II-a și/sau autorizațiilor de exploatare a jocurilor de noroc, ale operatorilor economici Windgg International Limited, Crowd Entertainment Ltd, Netbet Enterprises Ltd și Metropolis Grup SRL:

➤ Modul defectuos de organizare a documentelor în cadrul dosarelor, din punct de vedere al ordinii documentelor;

➤ Dosare incomplete care au fost propuse spre aprobare Comitetului de supraveghere;

➤ Modul defectuos de calculare a termenului de 30 de zile pentru soluționarea solicitărilor de licență sau autorizație;

➤ Nerespectarea termenului de 9 zile aferent depunerii documentațiilor complete pentru a putea fi propuse spre aprobare Comitetului de supraveghere;

➤ Notele către Comitetul de supraveghere sunt întocmite pentru a confirma că documentațiile sunt complete, deși din verificare s-au constatat documente lipsă;

➤ Cererile de licență nu respectă formatul tip prevăzut în Hg. Nr. 111/2016;

➤ Opisul care însoțește cererea de licență nu respectă formatul și conținutul prevăzute în HG nr. 111/2016;

➤ Cererile de licență și/sau autorizare nu sunt depuse cu toate documentele impuse prin legislația specifică, operatorii economici făcând multiple completări ulterioare. Cu toate acestea, din partea DGAJN nu sunt realizate documente privind constatarea și solicitarea de completare conform procedurilor operaționale aplicabile;

➤ Lipsa unor instrumente specifice care să prevadă totalitatea documentelor care trebuie obligatoriu depuse de operatorii economici (liste de verificare) pe fiecare tip de licență sau autorizație, care să stea la baza verificărilor cu scopul de a fi eliminate omisiunile și de a asigura o formă unitară la nivelul întregului personal al DGAJN;

➤ Lipsa unor instrumente specifice care să asigure consemnarea datelor calendaristice de recepționare a documentelor, datele calendaristice de ieșire a documentației de la persoanele implicate în fluxul de verificare, a deficiențelor constatate, a demersurilor făcute în procesul de verificare cu scopul de a elimina deficiențele constatate în procesul de verificare, de a asigura continuitatea activității – inclusiv în condițiile de fluctuație a personalului, de a asigura o formă de control a personalului de conducere, de a asigura urmărirea fluxului de documente, de a asigura transparență și piste pentru acțiunile de audit sau control;

➤ Lipsa unor prevederi legale sau procedurale cu privire la modul de constituire a dosarelor aferente solicitărilor de licențe sau autorizații, respectiv ce documente se depun în original, ce documente se pot depune în copie, cum

FOTO: BUSINESS MAGAZIN

se depun documentele în copie (copie simplă, copie conformă cu originalul, copie autentificată).

➤ Lipsa unor cerințe specifice pe care să le îndeplinească operatorii economici care solicită licență clasa a II-a, respectiv documentele prin care se face dovada îndeplinirii acestor cerințe".

Deficiențe similare, constatate de echipe de control, au fost identificate și de Compartimentul de Audit Public Intern din cadrul ONJN. DGAJN nu a realizat demersuri în vederea implementării recomandărilor formulate de auditori cu privire la îmbunătățirea activității și eminarea riscului de repetare a deficiențelor constatate.

Corpul de control al premierului îl controlează pe șeful controlului de la ONJN

În mod cu totul excepțional, ONJN este supus, în același timp cu investigațiile Finanțelor, și unor anchete din partea Corpului de control al Primului-ministru, o dovadă în plus a zecilor de nereguli din această instituție.

Conform propriei pagini de internet, cele patru direcții ale controlului de la premier urmăresc:

➤ Verificarea ocupării posturilor prin concurs, detașare/transfer în cadrul instituției, în perioada controlată.

➤ Verificarea respectării prevederilor legale a organizării și funcționării Comitetului de Supraveghere, constituirea procedurilor interne de lucru, gestiunea resurselor instituției și legalitatea achizițiilor de bunuri și servicii.

➤ Verificarea respectării prevederilor legale și a normelor interne cu privire la autorizarea, inspecția, controlul și supravegherea activității din domeniul jocurilor de noroc.

➤ Alte aspecte considerate relevante de către echipa de control desprinse din derularea activității de control, cu aprobarea scrisă a secretarului de stat.

Acest prim raport al Corpului de control al premierului ar trebui finalizat la mijlocul lui mai 2023, după ce inițial ar fi trebuit să fie finalizat la sfârșitul lui decembrie 2022.

Potop de controale

„Acest potop de controale nu a mai fost niciodată la ONJN de la înființarea acestei instituții în urmă cu zece ani. Absolut toate faptele sesizate au legătură cu activitățile ilegale ale primei șefe a ONJN, Odeta Nestor, și a concubinului acesteia, Tudor Simota, șeful direcției de control din această instituție. De altfel, ultimul punct din cele patru ale obiectivelor controlului de la premier vizează strict noianul de ilegalități ale lui Simota", au declarat pentru *Newsweek România* surse din ONJN.

Newsweek România a publicat o serie de investigații care au scos la iveală comportamentul abuziv al lui Simota, atmosfera de teroare pe care a instituit-o în cadrul ONJN și numeroasele ilegalități pentru care este acuzat.

Simota este urmărit penal

Simota este urmărit penal pentru purtare abuzivă pentru că își înjură și amenință colegele de muncă:

„Subsemnata C.F., sunt membru titular al Comisiei de disciplină, iar în cadrul ședinței din data de 27.08.2021, a fost invitat la audiere numitul Simota Tudor. Ulterior acestei ședințe, numitul Simota Tudor, fiind nemulțumit de faptul că pe numele lui au fost înregistrate mai multe sesizări, acesta a venit în repetate rânduri în biroul în care îmi desfășor activitatea cu scopul de a mă denigra, umili, speria, amenința și de a mă constrânge să mă retrag din Comisia de disciplină, având permanent un comportament agresiv verbal la adresa mea. Astfel, în data de 01.09.2021 în timp ce mă aflam în holul ONJN (...) în fața registraturii (...) a venit numitul Simota Tudor și a început să țipe la mine (...) adresându-mi următoarele: Ah doamna C. te întâlnești cu organizatorii? Ai zis în ședință că nu te întâlnești cu agenții. O să vezi tu ce urmează. Menționez că la registratură se afla colega noastră (...) martora R.V.M.

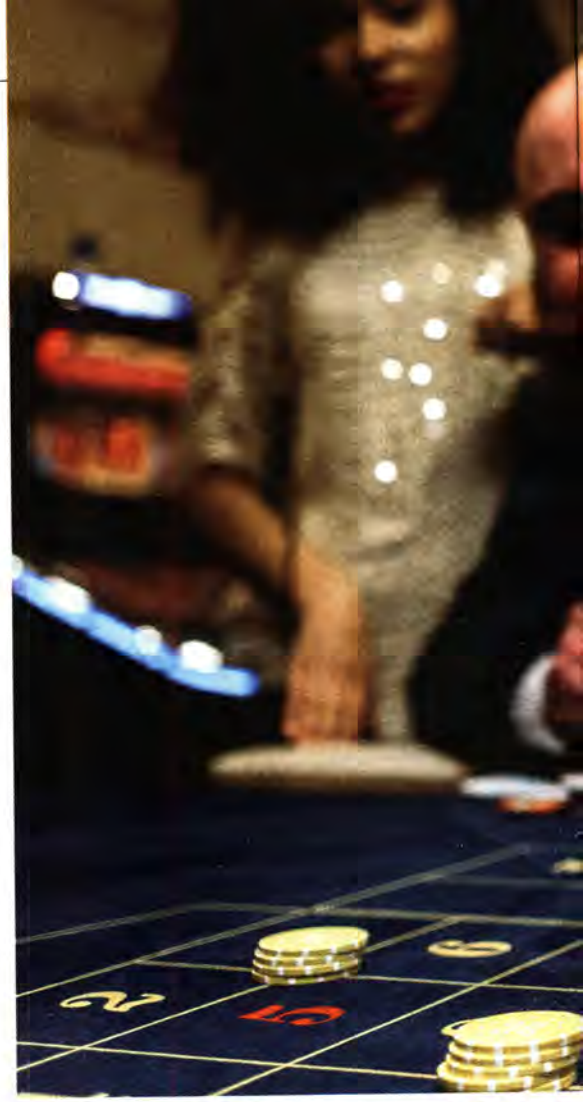

Plângere pentru hărțuire

La scurt timp, respectiv la data de 07.09.2021, numitul Simota Tudor a revenit la biroul unde îmi desfășor activitatea, ocazie cu care mi-a adresat următoarele: am auzit de la colegi că vrei să-mi faci plângere pentru hărțuire. Vezi să nu fie pentru hărțuire sexuală pentru că îmi scade cota. În această încăpere menționez că se aflau prezente colegele mele, martore la cele întâmplate, M.M., M.P., E.D., A.T.", se arată într-o plângere penală depusă de o angajată a ONJN pe marginea căreia s-a început urmărirea penală împotriva lui Simota.

Conform acelorași investigații ale *Newsweek România*, Simota e în con-

FOTO: PEXELS

flict și cu instituția din care face parte, refuzând pur și simplu să dea mașina de serviciu înapoi după ce a fost prins că o folosește în interes personal. Motiv pentru care s-a ales cu o plângere penală din partea ONJN: „Prin corespondența electronică din data de 03.06.2022 înaintată de către domnul I.I. din cadrul Serviciului (...) se comunică un centralizator alimentări carburanți OMV Petrom în luna mai 2022 din care rezultă la ante-penultima situație că autoturismul înmatriculat cu nr. B 700 NJN a alimentat carburant la data de 24.05.2022 în localitatea Târgoviște, iar, din verificările efectuate la nivelul serviciului, rezultă că autoturismul menționat nu a deținut niciun ordin de serviciu pentru efectuarea unei deplasări în interesul serviciului și pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu în afara localității București.

Declarații de avere trase la indigo

La data de 31.05.2022 prin dispoziția președintelui ONJN raportat la Convenția nr. 22/06.12.2016 care stipulează la punctul 12: Prin această convenție dl. Tudor Simota are dreptul să folosească autovehiculul care face obiectul prezentului act și se obligă să-l predea deîndată ONJN la simpla cerere a reprezentantului acesteia, respectiv a Președintelui ONJN a fost emis ordinul nr. 82/31.05.2022 pentru aprobarea Comisiei de predare-primiri bunuri, fiind menționat la art. 1 alin 1 următoarele: Începând cu data de 02.06.2022 se aprobă constituirea Comisiei de predare-primire a autoturismului B700 NJN și carduri de carburant, precum și a încăperii în care în prezent își desfășoară activitatea domnul Tudor Simota – director general al Direcției Generale de Supraveghere și Control din cadrul ONJN, fără a fi mutate mijloacele fixe sau obiectele de inventar din încăperea menționată.

În data de 06.06.2022 a fost încheiat un Proces verbal de către membrii comisiei constituite potrivit Ordinului Președintelui ONJN nr. 82/31.05.2022 din care rezultă refuzul dl. Tudor Simota de a executa Ordinul Președintelui având o atitudine de respingere totală a autorității instituționale".

Pe numele lui Simota, care este acum verificat de Corpul de control al premierului, se află alte câteva plângeri penale.

Declarațiile sale de avere sunt identice de zece ani de când le depune pe site-ul Agenției Naționale de Integritate (ANI). Veniturile declarate cu greu pot acoperi stilul său de viață: haine și vacanțe de lux plus chiria pentru un apartament de 250 de metri pătrați într-o zonă selectă a Bucureștiului.

EDITORIAL

Privatizarea companiilor de stat – cheia unei economii de piață libere și a succesului României

ADRIAN ZUCKERMAN este fost ambasador al SUA în România

România are un potențial enorm care nu a fost dezvoltat. Sunt optimist. Dar, pentru a dezvolta acest mare potențial, trebuie să se facă o revizuire imparțială și apolitică a politicilor sale economice. România ar trebui să treacă la o adevărată economie liberă de piață.

Economiile de piață au avut un succes enorm la nivel global și au creat mai multă bogăție și prosperitate decât orice alt sistem economic. Impozite scăzute, mai puține reglementări și bariere la intrare pentru investiții și dezvoltarea afacerilor sunt esențiale.

Din păcate, România nu are o economie liberă de piață reală. Legile fiscale care se schimbă, reglementările restrictive imprevizibile privind afacerile și neîncrederea că sistemul judiciar este cu adevărat independent îi fac pe mulți investitori străini să se ferească. Din nefericire, România are, de asemenea, peste o mie de companii de stat care creează o povară enormă care devine din ce în ce mai greu de depășit. Iar acest lucru nu permite României să prospere. Deficitul bugetar actual al României, de 20 de miliarde de lei, este o consecință directă a acestei situații. Tăierea pensiilor și creșterea impozitelor pot aduce unele venituri suplimentare pe termen scurt, dar vor fi contraproductive pe termen lung. Economia României are probleme. România are probleme.

Cel mai mare indicator unic al problemelor economice ale României este rata tot mai mare de emigrare din România. Oamenii pleacă pentru că sunt nemulțumiți de evoluția țării și nu reușesc să vadă un progres semnificativ. În urmă cu zece ani, România avea o populație de aproximativ 24 de milioane de oameni. În prezent, populația a scăzut la aproximativ 18 milioane de persoane și se preconizează că va scădea și mai mult, până la 14 milioane de persoane, în următorii zece ani. Aceasta este o statistică devastatoare și o respingere zgomotoasă a status quo-ului. Practic, oamenii votează cu alegerea lor de a pleca din țară!

În plus, din cele aproximativ 18 milioane de persoane care trăiesc în prezent în România, aproximativ 4,5 milioane lucrează în sectorul privat și un număr aproximativ similar lucrează pentru stat. Este vorba despre primării de orașe, municipii sau companii de stat. Restul de aproximativ 9 milioane de oameni nu lucrează pentru că sunt fie prea bătrâni, fie prea tineri, fie primesc ajutoare de stat din diverse motive.

Așadar, avem o țară cu 18 milioane de oameni care sunt susținute de aproximativ 4,5 milioane de persoane care lucrează în sectorul privat.

Aceasta este o situație nesustenabilă din punct de vedere economic, care se va înrăutăți dacă nu se remediază cauza fundamentală.

Este cu adevărat frustrant faptul că România risipește potențialul de a fi o poveste de succes economic și nu ia acele măsuri care i-ar permite să devină prosperă. România a fost binecuvântată cu resurse naturale generoase în agricultură, depozite minerale, petrol și gaze. Oamenii săi sunt inteligenți și harnici și au dezvoltat un sector tehnologic care este lider în Europa și în lume. Cu toate acestea, multe entități private și investitori străini au fost alungați, iar companiile deținute de guvern sunt prost gestionate și, cu puține excepții, pierd sume enorme de bani.

În prezent, România are aproximativ 850 de întreprinderi cu capital integral de stat.

Cu toate acestea, s-a spus că numărul ar putea fi mult mai mare, depășind 1.200 de companii, dacă toate entitățile deținute de stat și municipale ar fi contabilizate cu exactitate. Majoritatea acestor întreprinderi au funcționat dintotdeauna în pierdere. Cele câteva companii care sunt de fapt profitabile nu sunt pe atât pe cât ar trebui să fie dacă ar fi fost administrate în mod privat și profesionist. Toate aceste companii de stat sunt depozite pentru acoliții politici, prietenii și familiile celor cu legături politice. Nu numai că aceste entități nu funcționează eficient, dar înăbușă concurența și reprezintă un obstacol în calea creșterii economice și a prosperității.

Citiți continuarea editorialului pe www.newsweek.ro

Când ai gaura prea mare, mai bagi o impozitare

MIHAI DUȚĂ, redactor-șef adjunct al *Newsweek România*

Ce face un politician român când nu este în stare să calculeze un buget și se trezește cu ditamai gaura de 20 de miliarde? Nu, nu-și dă două palme, nici vorbă. Mai inventează un impozit pe care-l vor suporta și cei care l-au ales.

Să pui pe capul oamenilor propria ta neputință, încărcându-i cu încă o taxă, cu încă un bir, este cea mai explicită dovadă de neprofesionalism a unei guvernări.
Anul trecut a fost modificat, a mia oară, Codul Fiscal, pe principiul că mai bine să crească taxele, că oricum se fură.
Desigur, fără niciun studiu de impact.
Primul efect a fost că peste o sută de mii de contracte part-time au fost reziliate. Și asta a fost doar la vedere.
Chiar dacă semnele nu erau deloc bune, bugetul pentru anul 2023 s-a bazat pe ce visau guvernanții că va încasa statul român ca urmare a noilor prevederi ale Codului Fiscal pe care le gândiseră adânc tocmai în acest sens.
Când colo, ce să vezi? Calculelele, cum zice Mălăele în celebrul monolog, de acasă nu erau deloc, dar deloc, la fel ca alea din târg.
În primul trimestru avem cel mai mare decalaj între prognoza guvernanților și execuția bugetară din ultimii 10 ani, cu excepția anului 2020, când totul a fost dat peste cap din cauza pandemiei de COVID-19.
Aceasta e dovada că majorarea haotică de taxe și impozite de anul trecut, produsă și promovată de PSD-PNL, a fost o prostie.
Dar, în loc să recunoască asta, guvernanții vorbesc tot despre alte noi biruri.
Peste austeritatea bugetară s-a trecut repede, pentru că la anul sunt alegeri și nimeni nu vrea să-și pună lumea în cap. Nu s-a mai auzit nimic nici de înghețarea salariilor și nici de blocarea angajărilor.
În loc să reglementeze cheltuielile din zona publică, existând acum șansa unei modernizări a aparatului de stat, se vorbește despre ce credeți?
Exact, despre o supraimpozitare a celor cu venituri mari din zona bugetară. Ori acest lucru, chiar dacă ar fi justificat, nu este legal, conform principiului european al nediscriminării.
Nu ai cum să mărești impozitele și taxele doar unei anumite categorii de salariați, bugetari, în cazul de față. Pentru că mâine poate îi vine vreunui specialist din Guvern ideea să-i impoziteze mai mult pe cei care lucrează dimineața, sau pe cei care poartă barbă. În mod evident, regulile trebuie să fie la fel pentru toți salariații, indiferent de locul lor de muncă.
Pe de altă parte, este adevărat că salariile unor bugetari sunt de-a dreptul nesimțite și complet nejustificate.
Directori la instituții-monopol de stat câștigă circa 40.000 de lei pe lună, plus prime și alte avantaje.
O altă zonă în care dispar anual miliarde de la bugetul de stat este cea a consiliilor de administrație de la societățile de stat.
Există multe personaje care fac parte din mai multe astfel de consilii și primesc o grămadă de bani.
Dau aici un singur exemplu dintr-o primărie de sector în care un personaj, de care n-a auzit nimeni, face parte din toate consiliile de administrație ale societăților aceleiași primării.
Acest „amărât" a obținut, anul trecut, 265.000 de lei doar din consiliile de administrație. În plus, a mai luat 75.000 de lei, reprezentând salariile lui ca angajat al primăriei respective.
Este doar un exemplu minor, aș zice, pentru că în consiliile de administrație ale societăților de stat se învârte o clientelă de partid care câștigă mult mai mult.

Să pui pe capul oamenilor propria ta neputință, încărcându-i cu încă o taxă, cu încă un bir, este cea mai explicită dovadă de neprofesionalism a unei guvernări.

N-ar fi mai cinstit ca atunci când ești angajat al unei instituții de stat să faci parte din ce consilii de administrație vrei tu, dar să rămâi doar cu salariul?
De ce n-ar putea fi reglementată această zonă astfel încât participarea la aceste consilii, care este absolut simbolică, să fie contra unei sume de 1.000 de lei pe lună sau chiar gratuit dacă mai ești și salariat al instituției mamă?
Să nu uit de celebrul Institut al Levantului, creat în mod special pentru a-i justifica retribuția celui mai slab președinte al României, Emil Constantinescu.
Dacă această instituție s-ar desființa azi, nu și-ar da seama nici Emil Constantinescu. S-ar prinde abia după o lună, când ar constata ca nu i-a mai intrat salariul.
Însă, până atunci, profesioniștii de la guvernare vor încerca să umple orice gaură mai mare cu o aspră impozitare.

CRONICA NATO

Nu va fi o contraofensivă magică, dar ambițiile strategice ale Rusiei nu vor fi atinse

col. (R) **ION PETRESCU,** contributor al *Newsweek România*

Agenda aliaților, din luna mai 2023, a inclus și reuniunea celei mai înalte autorități militare a NATO, respectiv Comitetul Militar, condus de amiralul Rob Bauer. Acestuia i-au fost alături generalul Christopher Cavoli, comandantul suprem al aliaților în Europa (SACEUR) și generalul Philippe Lavigne, comandantul suprem al aliaților pentru transformare (SACT). Asemenea consultări reflectă utilitatea forumului militar al șefilor apărării din statele aliate, inclusiv actualul șef al Statului Major al Apărării României, generalul Daniel Petrescu.

Cele cinci sesiuni ale Comitetului Militar au vizat succesiv:
I. prioritățile și provocările cheie ale Alianței,
II. războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, situația de pe teren și sprijinul continuu al NATO și al Aliaților pentru Ucraina,
III. consolidarea poziției de descurajare și apărare a Alianței, înaintea deciziilor Summit-ului de la Vilnius,
IV și V. Îndrumări suplimentare, cu privire la revizuirea majoră a poziției de apărare a NATO, convenită la Summit-ul de la Madrid.

Opiniile amiralului Rob Bauer

Anterior ședinței Comitetului Militar al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, amiralul Rob Bauer, din Marina Regală a Țărilor de Jos, cel de-al 33-lea președinte al celei mai înalte autorități militare a NATO, a acordat un interviu prestigioasei publicații americane *Forbes*, care a fost axat pe războiul în desfășurare al Rusiei în Ucraina și pe modul în care rolul NATO a evoluat de-a lungul anilor.
El a reamintit faptul că, după anexarea peninsulei Crimeea, șefii apărării din statele membre ale NATO au optat pentru o nouă strategie defensivă, în contextul în care, o vreme, Rusia a fost un partener de dialog, dar, ulterior, datorită invadării Ucrainei, a fost percepută și declarată ca atare, drept o amenințare la adresa aliaților, cu prilejul Summitului de la Madrid.
În condițiile în care Moscova vrea revenirea la granițele din 1997 - adică prin retragerea din NATO a Estoniei, Letoniei, Lituaniei, Poloniei, Cehiei, Slovaciei, Ungariei, României, Bulgariei, Sloveniei, Croației, Muntenegrului, Albaniei și Macedoniei de Nord - a devenit limpede că Alianța Nord-Atlantică trebuie să facă față unei posibile crize ample de securitate în Europa.
Sigur că, principial, Ucraina își are rolul ei viitor în comunitatea transatlantică, dar - a precizat amiralul Rob Bauer - nu acum, nu este o prioritate, mai sunt lucruri de fixat, conform standardelor NATO.
Extrem de important este faptul că - a afirmat președintele Comitetului Militar al NATO - forțele militare ucrainene vor fi, după război, cele mai antrenate din Europa.
Ușor ironic, amiralul Bauer a recunoscut că, în general, forțele armate din multe state aliate au fost neglijate, pentru mulți europeni NATO fiind un fel de recurs la 911, în caz de urgență, adică în situația unei surprize strategice.
O lecție învățată din conflictul militar derulat în Ucraina? Pregătirea calitativă a forțelor destinate defensivei trebuie să aibă în vedere, printre altele, dezvoltarea a numeroase capabilități și generarea multor stocuri de muniție.
Ce este războiul dus pe Frontul de Est? O combinare a modalităților de ducere a luptelor în primele două conflagrații mondiale, cu aspecte specifice noului război, în care, printre altele, asistăm la utilizarea unor noi modalități de interacțiune, precum inteligența artificială. Deci, avem de-a face cu o mixtură, atenționa președintele Comitetului Militar al NATO.
„Realitatea este că acest război nu este frumos și nici așa cum am dori să fie", constata amiralul Rob Bauer.
El mai crede că, dacă ucrainenii stopează războiul azi, își pierd țara. De aceea NATO nu își poate permite să lase Rusia să câștige în Ucraina.
Distinsul amiral mai semnala că nu va fi o magică contraofensivă. În traducere liberă, doar o luptă continuată pentru supraviețuirea statalității conduse de la Kiev.

Scenariile armatei ucrainene

Variantele posibile de contraofensivă ale militarilor ucraineni au fost discutate, la finalul lunii aprilie, de generalul Valeri Zalujni, comandantul șef al Forțelor Armate ale Ucrainei, cu generalul Christopher Cavoli, Comandantul Suprem al Forțelor Aliate din Europa / SACEUR.

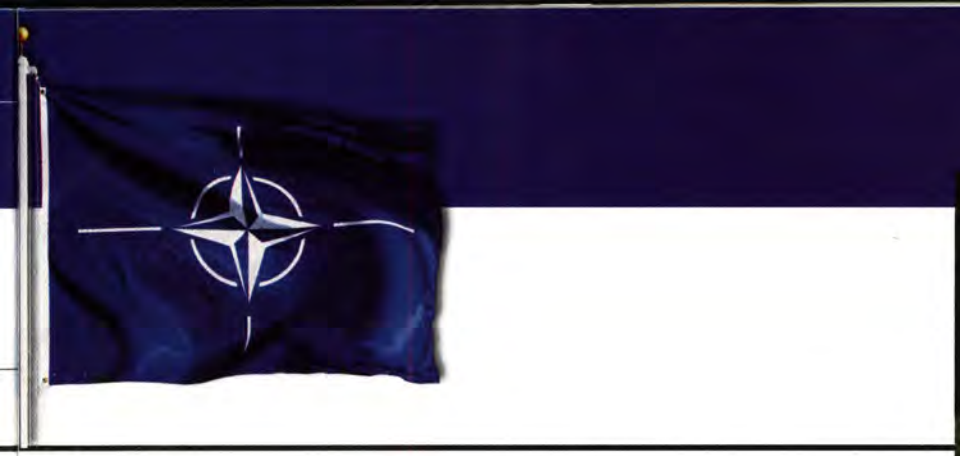

Zalujni a avut o prezentare cuprinzătoare a scenariilor viitoare - discutate inițial la Statul Major al Armatei Ucrainei -, pe baza analizei situației operaționale reale, de pe Frontul de Est.

Variantele prezentate generalului Christopher Cavoli au ținut cont de amenințările previzibile și condițiile preliminare necesare trecerii de la defensivă la ofensivă, funcție de raportul de forțe, tehnica de luptă primită de la aliați, punctele forte și mai puțin rezistente, din apărarea întărită și pe plan genistic, de militarii ruși trimiși în sudul și estul Ucrainei.

O primă concluzie? Generalul Valeri Zalujni afirma că „ne-am propus un obiectiv: să ne pregătim în așa fel încât să îndeplinim cât mai mult posibil anumite sarcini". Probabil că asta exclude un atac generalizat, pe întreg Frontul de Est.

În schimb, generalul Christopher Cavoli a înțeles necesitatea livrărilor la timp de suficiente muniții și echipamente, precum și utilitatea instruirii continue a forțelor ucrainene de către membrii NATO.

Între timp, Kievul a temperat marile așteptări ale opiniei publice ucrainene, care au fost generate de speranța unei ofensive de succes, atât prin declarația ministrului Apărării, Oleksii Reznikov, ce consideră că așteptările pentru contraofensiva Forțelor Armate ale Ucrainei sunt „oarecum supraîncălzite" în mintea unora, cât și prin afirmația ministrul adjunct al Apărării, Hanna Maliar, care a spus că ucrainenii nu ar trebui să aștepte ziua în care Forțele de Apărare vor face un anunț oficial, că contraofensiva a început, întrucât „au loc deja anumite acțiuni". Ceea ce seamănă, în limbaj militar, cu aruncarea de „fumigene", în arena mediatică internațională.

30.000 de militari ucraineni antrenați de NATO

Conform informațiilor furnizate presei de secretarul general al NATO, Jens Stoltenberg, peste 98% din vehiculele de luptă promise Ucrainei au fost deja livrate, respectiv peste 1.550 de vehicule blindate, 230 de tancuri și alte echipamente, inclusiv cantități mari de muniție.

Tehnica de luptă livrată de aliați - inclusiv blidatele Stryker (o familie de vehicule de luptă cu opt roți derivate din LAV III canadian și produse de General Dynamics Land Systems-Canada, pentru armata Statelor Unite, într-o fabrică din London, Ontario) furnizate de americani, vehiculele de luptă Bradley și tancurile germane Leopard 2 - plus cei 30.000 de militari ucraineni, instruiți în state membre ale NATO, vor pune Ucraina într-o poziție puternică pentru a continua să recupereze teritoriul ocupat, după cum a afirmat Stoltenberg.

Chiar dacă Ministerul rus al Apărării nu oferă informații publice privind întărirea sistemului defensiv al celor aproape jumătate de milion de militari ruși dislocați acum în sudul și estul Ucrainei, forța militară a Rusiei nu trebuie subestimată.

Pragmatic privind lucrurile, ne putem aștepta la o reeditare a situației din peninsula Coreea, diferența momentană fiind că în Ucraina există acum o puternică zonă militarizată. A cărei definiție pare a fi „fără milă". N

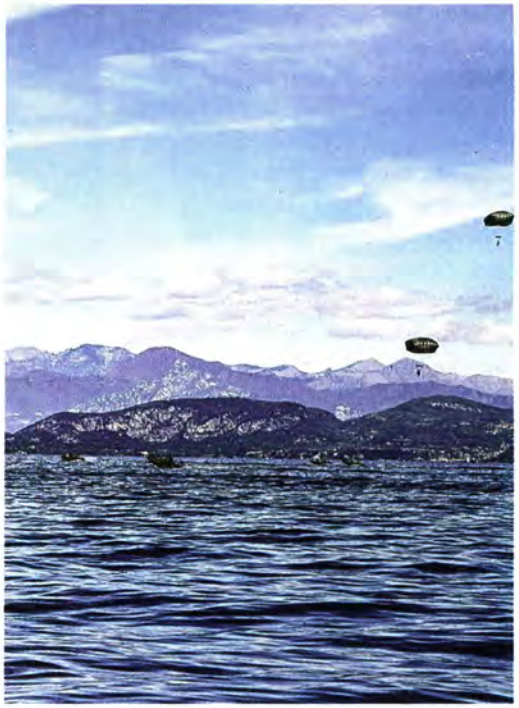

ALIAȚI
12.000 de militari, din 14 țări aliate, s-au antrenat la exercițiul multinațional ORION, în Franța. Parașutiști americani din Brigada 173 Aeropurtată / Sky Soldiers și-au probat abilitățile pe Lacul Garda, din Italia (jos).

FOTO: FORȚELE ARMATE FRANCEZE; DEPARTAMENTUL APĂRĂRII DIN SUA

ANIVERSARE

Newsweek împlinește 90 de ani

ÎNCĂ DE LA PRIMUL NOSTRU număr, în 17 februarie 1933, *Newsweek* s-a angajat să facă un jurnalism care să fie realist și corect, cu scopul de a informa cititorii, nu doar despre cele mai importante știri ale săptămânii, ci și de a oferi perspective și informații care să ajute la înțelegerea acestora.

În cele nouă decenii care au trecut de atunci, lumea s-a schimbat, a evoluat și a devenit, după cum mulți ar spune, din ce în ce mai polarizată.

Au rămas însă neschimbate dedicarea noastră de a vă oferi jurnalism de cea mai înaltă calitate, convingerea noastră că dezbaterea de bună credință este în interesul public, precum și acceptarea în dezbateri de opinii și voci diverse, în căutarea unui teren comun.

O privire retrospectivă la coperțile *Newsweek* din ultimii 90 de ani este similară unei capsule a timpului care prezintă amploarea subiectelor noastre.

Războiul este o constantă, șmecheriile politice vin pe locul doi, știința este o fascinație continuă, iar cultura pop o evadare plăcută din problemele cotidiene.

Prin toate acestea, *Newsweek* a continuat să joace un rol major în cultura americană, ajutând la definirea, explicarea și dezvoltarea conversațiilor naționale. Sperăm să facem același lucru și în următorii 90 de ani - și chiar mai mult.

Anii 1930

Primul număr al *Newsweek* a costat 10 cenți și a prezentat șapte articole pe copertă, câte unul pentru fiecare zi a săptămânii. Subiectele mergeau de la ascensiunea nazismului, la sfârșitul prohibiției și geniul lui Albert Einstein.

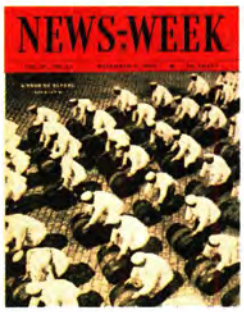

8 DECEMBRIE 1934

4 APRILIE 1938

FOTO: ARHIVA NEWSWEEK (14)

Anii 1940

Războiul și economia au dominat reportajele, deoarece Hitler a continuat să facă presiuni, Germania s-a predat, iar americanii și-au revenit din Marea Depresie, susținută de New Deal al lui Franklin Delano Roosvelt. Până la sfârșitul deceniului, a apărut o tendință nouă: baby boom.

20 SEPTEMBRIE 1943

7 MAI 1945

9 AUGUST 1948

23 APRILIE 1945

Anii 1950

Newsweek scrie despre mișcări politice, de la ascensiunea McCarthyismului, la lupta împotriva segregării. În plus: televiziunea a devenit parte a curentului (cine nu a iubit-o pe Lucy?) și a fost încoronată drept regină. Avea să domnească timp de 70 de ani.

3 APRILIE 1950

1 IUNIE 1953

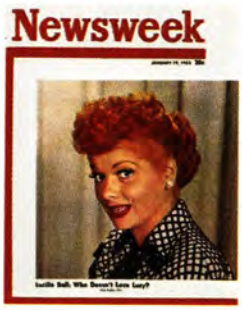

19 IANUARIE 1953

13 SEPTEMBRIE 1954

Anii 1960

Evenimentele tumultoase ale acestei epoci au inclus creșterea mișcării pentru drepturile civile, primele avertismente privind fumatul și asasinate oribile. Au existat și momente optimiste: moda modernă, tunsorile moptops și prima călătorie a unui om pe Lună.

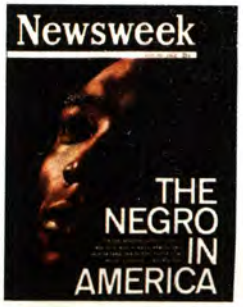

29 IULIE 1963

18 NOIEMBRIE 1963

2 DECEMBRIE 1963

10 APRILIE 1967

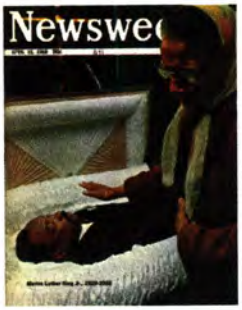

15 APRILIE 1968

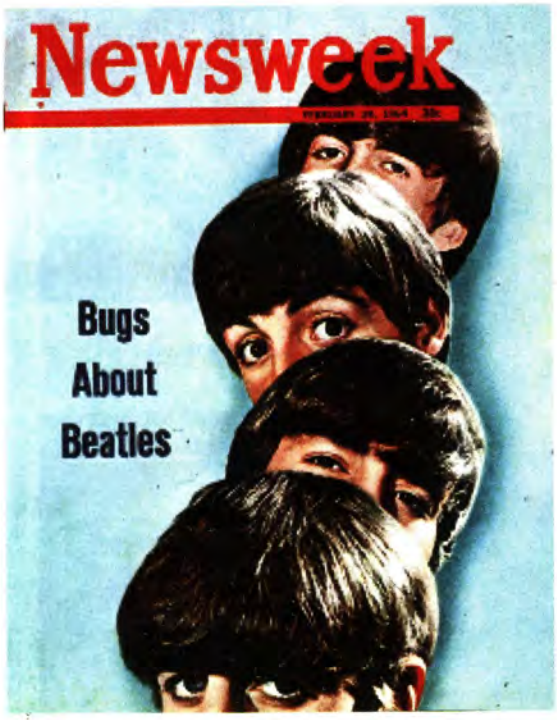

24 FEBRUARIE 1964

Anii 1970

Coperta premiată a *Newsweek* „Nixon Tapes" a fost o emblemă a erei Watergate, o perioadă definită și de o creștere a activismului (anti-război, plus drepturile femeilor și ale homosexualilor). S-a lansat filmul „Meet the Bunkers", iar noi am aclamat eroi și antieroi culturali, deopotrivă.

23 MARTIE 1970

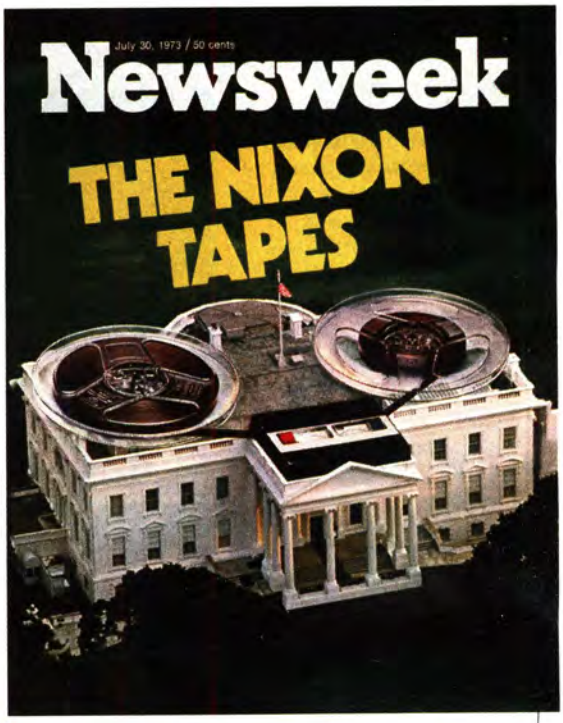

30 IULIE 1973

18 MAI 1970

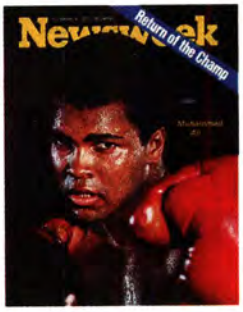

9 NOIEMBRIE 1970

29 NOIEMBRIE 1971

17 IUNIE 1968

11 AUGUST 1969

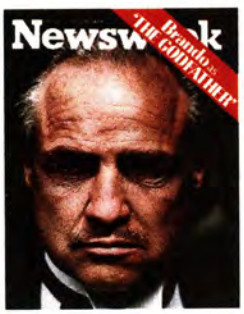

13 MARTIE 1972

6 NOIEMBRIE 1972

6 NOIEMBRIE 1977

FOTO: ARHIVA NEWSWEEK (25)

Anii 1980

„Bush suferă de un handicap potențial paralizant - percepția că... este, într-un singur cuvânt răutăcios, un pămpălău", scria *Newsweek*. Alte evenimente demne de copertă: epidemia de SIDA, masacrul din Piața Tianamen și prima femeie în spațiu.

13 IUNIE 1983

10 AUGUST 1987

12 IUNIE 1989

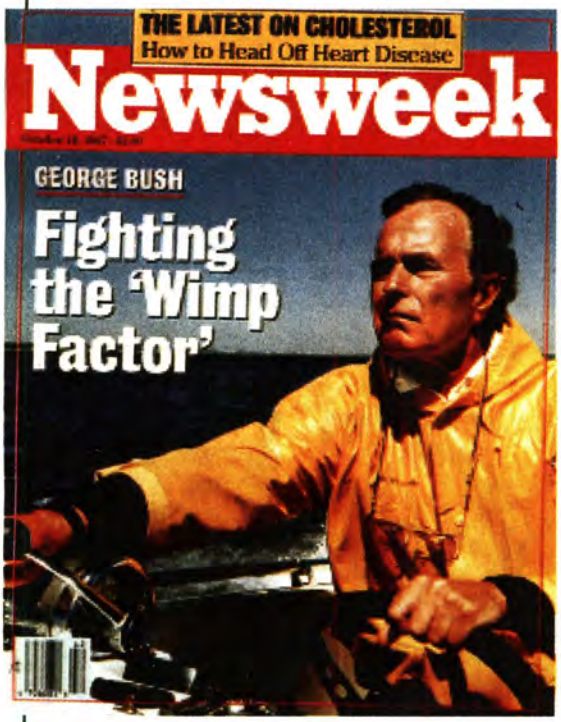

19 OCTOMBRIE 1987

Anii 1990

Cuvintele care încă sunt adevărate: „În moarte, Diana ar putea fi la fel de mare - dacă nu chiar mai mare - decât a fost în viață", scria *Newsweek*. Alte momente importante: Eliberarea lui Mandela, acuzația Anitei Hill, arestarea lui OJ Simpson, scandalul sexual al lui Clinton și multe altele.

19 FEBRUARIE 1990

21 OCTOMBRIE 1991

18 NOIEMBRIE 1991

1 NOIEMBRIE 1991

8 SEPTEMBRIE 1997

6 DECEMBRIE 1993

27 IUNIE 1994

1 MAI 1995

15 IANUARIE 1996

20 APRILIE 1998

30 NOIEMBRIE 1998

29 MARTIE 1999

Anii 2000

Noul mileniu a adus echilibrul electoral aproape perfect al alegerilor din 2000, imortalizat de coperta cu fețele împărțite a lui George W. Bush și Al Gore și, în 2001, oroarea de la 11 septembrie 2001. Încheierea deceniului: alegerea primului președinte american de culoare.

20 NOIEMBRIE 2000

11 SEPTEMBRIE 2001

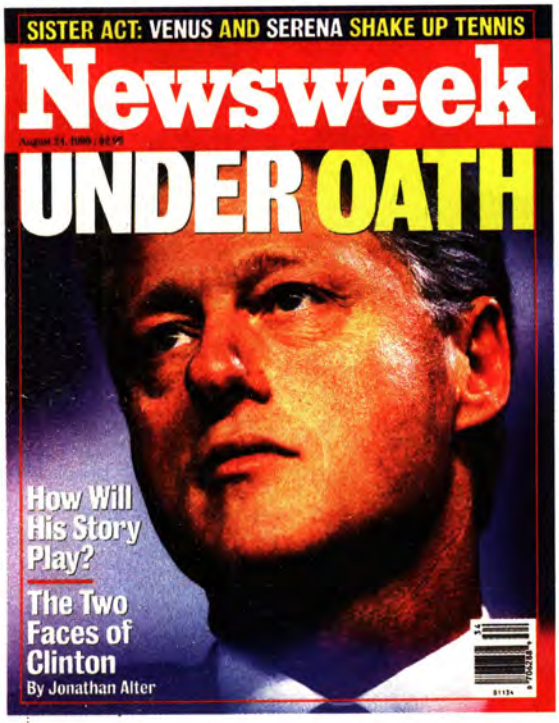

24 AUGUST 1998

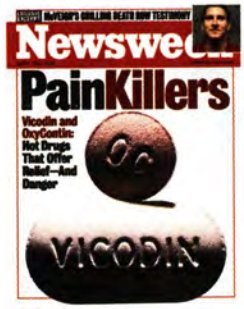

9 APRILIE 2001

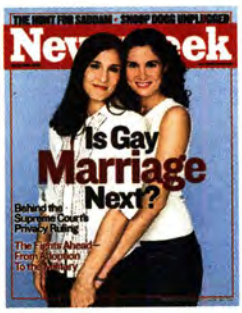

7 IULIE 2003

11 APRILIE 2005

26 NOIEMBRIE 2007

17 NOIEMBRIE 2008

15 IUNIE 2009

FOTO: ARHIVA NEWSWEEK (25)

Anii 2010

Tot ce este vechi este, din nou, nou. Subiectele de pe coperțile *Newsweek* din deceniul anterior revin în actualitate: Candidatul republican la președinție Nikki Haley, liderul scorurilor din NBA, Lebron James, controlul armelor de foc. De remarcat, de asemenea, uciderea lui Osama bin Laden.

12 IULIE 2010

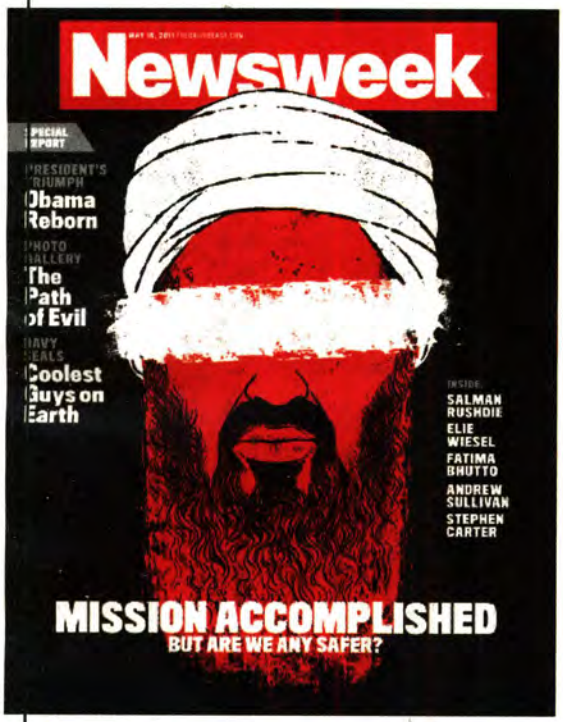

16 MAI 2011

2 MARTIE 2011

22 FEBRUARIE 2019

Anii 2020

Nu se întâmplă în fiecare zi ca un prinț - acum rege - să scrie exclusiv pentru dumneavoastră. Eseul HRH Charles din 2022 despre schimbările climatice a fost o schimbare de ritm într-un deceniu dominat până acum de pandemie, războiul din Ucraina și problemele juridice ale lui Trump. Lizzo a ajutat și ea.

3 APRILIE 2020

9-16 OCTOMBRIE 2020

24 DECEMBRIE 2021

21 IANUARIE 2022

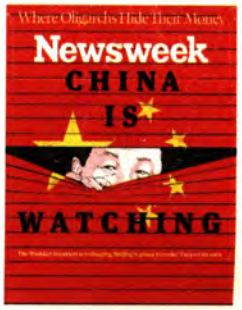

1-8 APRILIE 2022

29 IULIE 2022

1-6 IANUARIE 2023

11 MARTIE 2022

CORESPONDENȚĂ DE PE FRONT

UN ORAȘ ÎN STARE DE ASEDIU

Kherson, unde craterele din șosele au 10 metri

Corespondetnul *Newsweek România* în Ucraina transmite: Am ajuns în Kherson chiar în ziua în care rușii au lovit masiv orașul, ucigând 23 de civili și rănind alți 48.

EXPLOZIILE S-AU PRELUNGIT până foarte târziu în noapte și au continuat în zilele următoare, la nivelul câtorva zeci la fiecare 24 de ore.

Orașul bombardat unde alarmele nu sună niciodată

Un detaliu frapant, care diferențiază Kherson de toate celelalte orașe pe care le-am vizitat în Ucraina, este că, deși rușii îl atacă des cu obuze, drone ori rachete, alarmele antiaeriene nu sunt deloc puse în funcțiune.

Explicația este simplă, dar nu atenuează din stranietatea întregii situații: pur și simplu rușii sunt prea aproape, iar timpul scurs dintre momentul inițierii unui atac aerian până la atingerea țintelor este atât de scurt (de ordinul secundelor sau al zecilor de secunde), încât alarmele antiaeriene devin inutile. Nu ai răgazul necesar pentru a te duce într-un adăpost, iar exploziile sunt oricum foarte dese, astfel că alarmele mai mult ar încurca și ar putea genera confuzie și panică. Totuși, pe telefonul mobil primesc în mod constant avertizări cu privire la riscul iminent de bombardament, însă doar atunci când sunt observate mișcări ale flotei ruse din Marea Neagră, din Marea Azov sau din Marea Caspică, ori când sunt ridicate de la sol bombardiere.

Steagul Uniunii Europene flutură în centrul orașului

Străzile sunt aproape pustii, peste 80% dintre cetățeni plecând din oraș de la începutul invaziei pe scară largă. Rareori vezi mașini, însă numărul militarilor e mare. Rușii sunt pe malul stâng al Niprului, la doar 2-3 km de centrul orașului. Doi jurnaliști au fost chiar împușcați recent în apropierea fluviului de către lunetiștii ruși, unul dintre ei, ucrainean, Bohdan Bitik, pierzându-și viața, iar celălalt, Corrado Zunino de la cotidianul *La Repubblica*, fiind rănit. În Piața Centrală, acolo unde localnicii s-au revoltat față de tancurile rusești atunci când orașul a fost ocupat pe 2 martie 2022 și unde oamenii i-au așteptat entuziasmați pe soldații ucraineni eliberatori în noiembrie, după ce rușii au fost alungați, flutură, pe lângă steagul țării, și steagul Uniunii Europene. La porțile de est ale civilizației europene, din nou se duce un război pentru a opri invazia unui agresor barbar.

Flower Power

Am mers într-un loc unde un crater cu o rază de vreo 10 metri se căsca între două blocuri de locuințe apropiate. Puțin cu câțiva metri mai la dreapta sau mai la stânga dacă ar fi căzut, racheta rusească ar fi zdrobit unul dintre blocuri. Efectele exploziei asupra clădirilor se văd însă, balcoanele fiind contorsionate, și toate ferestrele sparte și acoperite acum cu placaje de lemn. În mijlocul peisajului dezolant am remarcat un lucru impresionant: chiar lângă un fragment de metal din racheta rusească și printre resturile produse de explozie, au crescut și înflorit lalele roșii. O metaforă superbă despre forța naturii de a se regenera și de a reocupa locurile distruse de nesăbuința oamenilor. Delicatețea trimfătoare a florilor duce în derizoriu aparența de putere conferită amăgitor lui Putin de armele ucigașe pe care acesta le aruncă asupra zonelor civile din Ucraina.

Am ajuns și la ultimul hypermarket, Epițentr, care a funcționat până de curând în Kherson, dar care a fost bombardat, 8 persoane pierzându-și viața și multe alte fiind rănite. După atac, și-a încetat activitatea.

Bombardamente pe timpul Stării de Asediu

Am fost în oraș cu prilejul instituirii Stării de Asediu, între 5 mai ora 20.00 și 8 mai ora 06.00. Pe parcursul celor aproape 3 zile, au fost instituite interdicții de ieșire din case pentru toți rezidenții orașului. Exploziile au fost dese, iar impresia mea a fost că măsura a fost legată și de pregătirile ucrainenilor pentru mult așteptata contraofensivă de natură să îi alunge pe ruși din zone cât mai întinse care acum sunt ocupate temporar de armata lui Putin.

Rușii au ucis prin bombardamentele din 6 mai și 6 experți în deminare care lucrau în regiunea Kherson la redarea terenurilor către circuitul agricol. Războiul a afectat grav agricultura ucraineană, iar eforturile de deminare vizează recuperarea cât mai rapidă a zonelor respective. Atacurile sistematice asupra unor ținte civile continuă însă să producă victime inocente în multe zone ale Ucrainei, dar dârzenia și tenacitatea locuitorilor din țara vecină nu pare a fi deloc slăbită, în ciuda sacrificiilor uriașe. N

Remus Cernea *este corespondentul* Newsweek România *în Ucraina*

FOTO: REMUS CERNEA

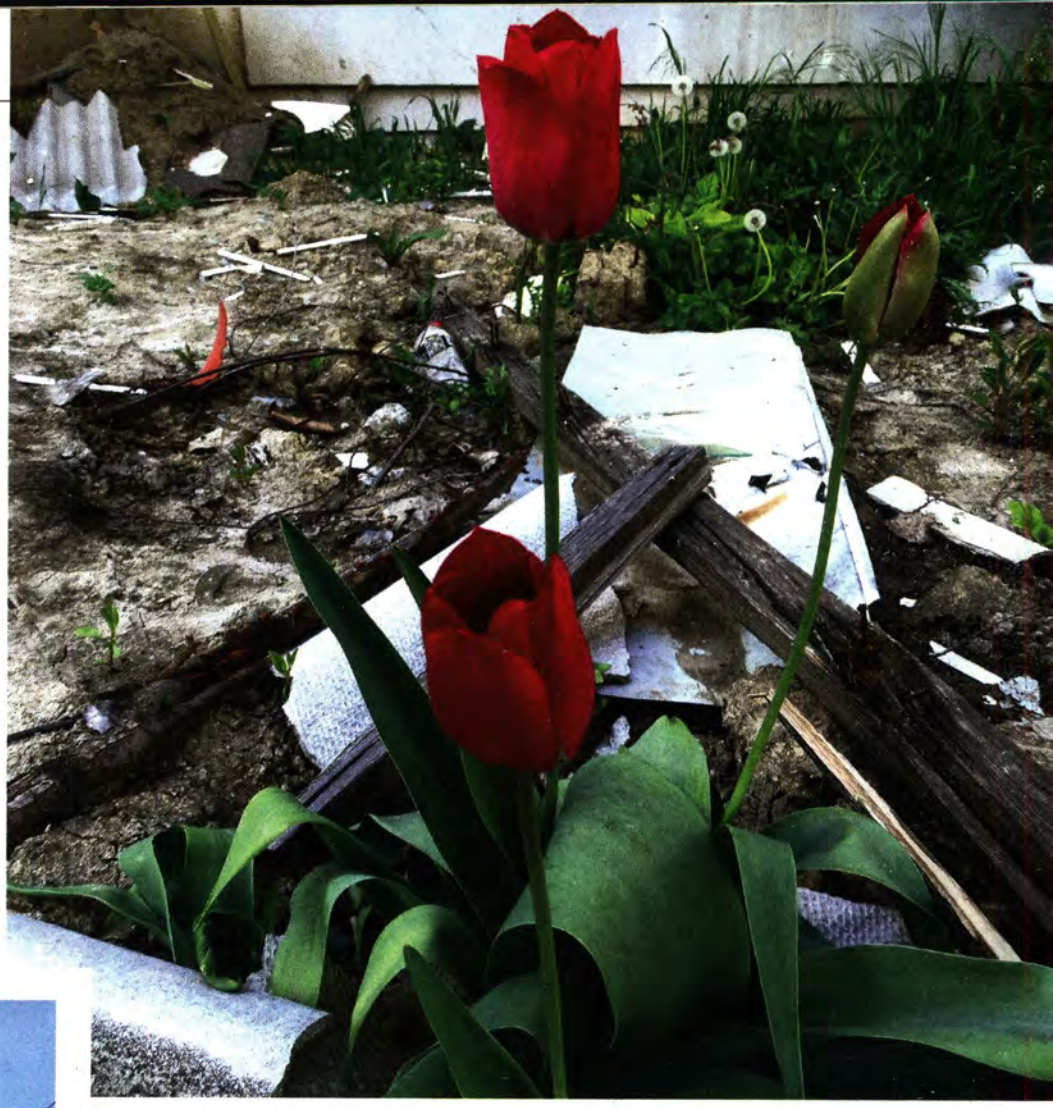

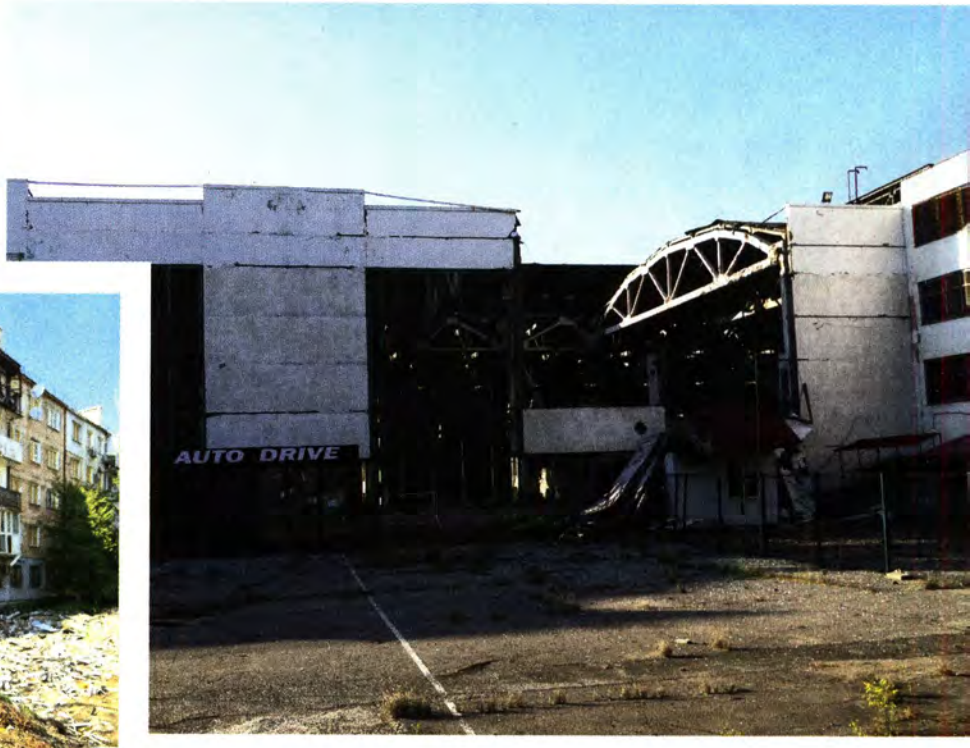

FOTO: REMUS CERNEA

CORONA

UN MOMENT IMPORTANT. Încoronarea regelui Charles al III-lea (aici stând lângă un stejar străvechi în Windsor Great Park anul trecut) a fost un eveniment pregătit timp de 70 de ani.

de **JACK ROYSTON**

ÎN SFÂRȘIT!

Cum a reușit regele Charles al III-lea, cel mai longeviv moștenitor al tronului Marii Britanii, să învingă scandalul și tragedia pentru a ajunge, în cele din urmă, la ZIUA ÎNCORONĂRII

Fotografii de CHRIS JACKSON

ÎNCORONAREA REGELUI CHARLES AL III-LEA, pe 6 mai, a fost un eveniment pregătit timp de 70 de ani - începând din momentul în care și-a văzut mama încoronată ca regină, pe când era un băiețel de patru ani.

În calitate de prim nou șef de stat al Marii Britanii, încă din 1952, Charles a moștenit o monarhie aflată sub presiune, din cauza istoriei sale coloniale, și împotmolită în acuzații lansate de propriul său fiu, prințul Harry, care au mers de la lupte interne, la prejudecăți rasiale inconștiente în cadrul familiei regale.

Charles, bineînțeles, nu este străin de scandaluri, după prăbușirea publică a căsătoriei sale cu prințesa Diana pe fondul aventurii sale cu Camilla Parker-Bowles. Acum, regina Camilla, și ea, într-o întorsătură remarcabilă a evenimentelor, a fost încoronată alături de soțul ei și cu propriii nepoți prezenți la Westminster Abbey în Ziua Încoronării.

Primele pasiuni ale regelui Charles

Regele este foarte cunoscut pentru implicarea sa în susținerea cauzelor de mediu, datând încă din anii 1970. Atunci, Charles s-a declarat împotriva poluării cu plastic, cu mult înainte ca acest subiect să devină o temă populară.

El a declarat la acea vreme Comitetului de conducere a zonelor rurale din Țara Galilor: „Când te gândești că fiecare persoană produce aproximativ două kilograme de gunoi pe zi și că suntem 55 de milioane pe această insulă care folosim sticle nereturnabile și recipiente de plastic indestructibile, nu este greu să ne imaginăm munții de deșeuri cu care va trebui să ne confruntăm cumva".

GĂSINDU-ȘI RITMUL În 1976, Charles a fondat The Prince's Trust pentru a ajuta tinerii din medii defavorizate. Mai jos: Învățând un număr de dans în timp ce deschidea o expoziție culturală multietnică în centrul Londrei, în 1978.

Cincizeci de ani mai târziu, într-un discurs din 2020, el a adăugat: „Am fost considerat mai degrabă nebun, ca să spunem așa, doar pentru că am sugerat aceste lucruri. Ca atunci când am înființat un sistem de tratare a apelor reziduale cu stufăriș la Highgrove, cu ani în urmă. Am fost considerat complet nebun".

În 1976, Charles a pornit lupta pentru una dintre cele mai de succes cauze ale sale, The Prince's Trust, o organizație caritabilă care îi ajută pe tinerii din medii defavorizate să-și găsească un loc de muncă. Până în septembrie 2020, organizația a declarat că a ajutat mai mult de un milion de tineri. În 2022, Charles a ținut o pledoarie în favoarea rolului său în sprijinirea comunităților diverse, într-un articol pe care l-a scris pentru *The Voice*, care se descrie ca fiind singurul ziar național dedicat persoanelor de culoare din Marea Britanie.

„În acei ani, The Prince's Trust, pe care îl înființasem în 1976, a lansat Programul Enterprise pentru a oferi tinerilor marginalizați, mulți dintre ei din comunitățile de culoare, subvenții financiare pentru a-și înființa propriile companii și pentru a-și realiza potențialul extraordinar", a scris el. „Sunt încântat să spun că, de atunci, am sprijinit dezvoltarea a numeroase firme deținute de persoane de culoare, unele dintre acestea fiind prezentate în această ediție specială a *The Voice*".

„Toată lumea trebuie să muncească"

Poate că nu este o surpriză faptul că proiectul său cu cel mai mare impact s-a axat pe ocuparea forței de muncă, având în vedere că Charles însuși a fost descris, uneori, în mass-media ca fiind un dependent de muncă.

În cartea „Spare" a prințului Harry, acesta descrie, de asemenea, dedicarea lui Charles față de munca sa: „Tata fusese întotdeauna un muncitor. El credea în muncă. «Toată lumea trebuie să muncească», spunea adesea. Dar propria lui muncă era și un fel de religie, pentru că încerca să salveze planeta".

„Se lupta de zeci de ani pentru a-i alerta pe oameni cu privire la schimbările climatice, fără să se clintească vreodată, în ciuda faptului că a fost batjocorit cu cruzime de presă ca fiind un Henny Penny. De nenumărate ori, târziu în noapte, Willy și cu mine îl găseam la biroul său printre munți de saci poștali albaștri plini de scrisori. Era corespondența lui", a scris Harry.

„De mai multe ori l-am descoperit, cu fața pe birou, dormind adânc. Îi scuturam umerii și el se ridica, cu o

FOTO: CENTRAL PRESS/HULTON ARCHIVE/GETTY

ANGAJAMENT PE TOT PARCURSUL VIEȚII
Charles a pledat pentru acțiuni de combatere a schimbărilor climatice cu zeci de ani înainte ca aceasta să fie o poziție populară. Deasupra: Actualul rege alături de alți participanți la o recepție în timpul conferinței COP26 privind schimbările climatice din Glasgow, Scoția, în 2021.

FOTO: STEFAN ROUSSEAU/GETTY

era căsătorită cu primul ei soț, Andrew Parker-Bowles, atunci când el s-a căsătorit cu Diana. Camilla făcea încă parte din viața lui, până în punctul în care Diana a avut coșmaruri cu ea, chiar și în timpul lunii de miere.

Diana i-a născut pe William în 1982 și pe Harry în 1984, iar prințesa a spus că au trecut cinci ani până când a primit confirmarea relației dintre Charles și Camilla. Au rămas împreună indiferent de asta până la despărțirea lor în 1992 și divorțul din 1996.

O cădere în dizgrație

Relatarea Dianei despre prăbușirea căsniciei a devenit publică prin intermediul cărții „Diana: Her True Story", scrisă de Andrew Morton, cu cooperarea ei secretă și publicată în 1992.

Este posibil ca mass-media să fi făcut glume despre Charles din cauza campaniilor sale pentru cauze de mediu, înainte de acel moment, dar el a fost în continuare foarte popular – până atunci când lumea a aflat pentru prima dată despre infidelitatea sa.

„[CHARLES] *a* LUPTAT *timp de* DECENII *pentru* A ALERTA OAMENII *privind la* SCHIMBĂRILE CLIMATICE, FĂRĂ SĂ SE OPREASCĂ VREODATĂ, *în ciuda faptului că a fost* BATJOCORIT CU CRUZIME *de* PRESĂ *drept un* HENNY PENNY."

bucată de hârtie lipită de frunte". Prințul William a descris etica de muncă a tatălui său într-un documentar BBC din 2018 care a marcat cea de-a 70-a aniversare a lui Charles.

„Mi-ar plăcea să aibă mai mult timp cu copiii", a spus William în documentarul „Prinț, fiu și moștenitor: Charles la 70 de ani."

„Să am mai mult timp cu el acasă ar fi minunat. Știți, și să poată să se joace cu nepoții. Când este acolo, este genial. Avem nevoie de el acolo, cât mai mult posibil".

O căsnicie tumultuoasă

Charles s-a căsătorit cu Prințesa Diana la Catedrala St. Paul în 1981. Asta după ce au început să se întâlnească cu un an mai devreme, când Charles era sub presiunea de a-și găsi dragostea și de a se așeza la casa lui. Diana avea să-i spună mai târziu profesorului ei de retorică faptul că s-au întâlnit de doar 13 ori înainte de a se grăbi în ceea ce s-a dovedit a fi un angajament nefericit.

Charles și Camilla se mai întâlniseră anterior, dar ea

În 1991, un sondaj realizat de Ipsos Mori arăta că 82% dintre britanici considerau că ar fi un rege bun. Până în 1996, anul divorțului său de Diana, procentul scăzuse la 41%.

Atât de mare a fost reacția împotriva lui Charles, încât unii membri ai Bisericii Angliei au sugerat că acesta nu ar trebui să devină rege.

George Austin, pe atunci arhidiacon de York, a declarat în decembrie 1993 la emisiunea Today de la BBC Radio 4: „Charles a făcut jurăminte solemne în fața lui Dumnezeu cu privire la căsătoria sa și se pare - dacă zvonurile despre Camilla sunt adevărate - că a început să le încalce aproape imediat. A încălcat încrederea și jurămintele față de Dumnezeu. Cum poate apoi să meargă în Westminster Abbey și să depună jurămintele de încoronare?".

Austin era cunoscut ca un tradiționalist, iar opiniile sale despre Charles au fost la un moment dat respinse de către arhiepiscopul de Canterbury de atunci, George Carey, ca fiind „teologie de megafon".

Moartea unei prințese

Prințesa Diana a murit într-un accident de mașină la Paris, în 1997, în timp ce mașina ei era urmărită de paparazzi. William avea 15 ani la acea vreme, iar Harry avea doar 12 ani. Băieții erau cu Charles și cu familia regală la Balmoral, iar regele le-a povestit fiilor săi despre tragedie.

În „Spare", Harry a scris: „S-a uitat la mine într-un mod ciudat, un mod în care nu se mai uitase până atunci. Cu... teamă? «Ce este, tată?» S-a așezat pe marginea patului. Mi-a pus o mână pe genunchi. «Dragul meu, mami a avut un accident de mașină.» Îmi amintesc că m-am gândit: «Accident... bine. Dar ea e bine? Da?»".

„Îmi amintesc foarte bine că acest gând mi-a trecut prin minte. Și îmi amintesc că așteptam cu răbdare ca tata să confirme că, într-adevăr, mama era bine. Și îmi amintesc că nu a făcut asta", a continuat Harry. „A avut loc apoi o schimbare pe plan intern. Am început să îl implor în tăcere pe tata, sau pe Dumnezeu, sau pe amândoi: «Nu, nu, nu!»".

Harry l-a descris pe Charles ca pe cineva care „nu era chiar pregătit pentru a fi părinte" și a adăugat: „Dar să fii părinte singur? Tata nu a fost niciodată făcut pentru asta".

„Ca să fiu corect, a încercat. Seara, strigam jos: Mă duc la culcare, tată! El îmi răspundea mereu vesel: Vin imediat, dragul meu! Fidel cuvântului său, câteva minute mai târziu se așeza pe marginea patului meu. Nu a uitat niciodată că nu-mi plăcea întunericul, așa că mă gâdila ușor pe față până adormeam", a scris Harry.

Căsătoria cu regina Camilla

După moartea Dianei, Charles a prezentat-o pe Camilla lui William și Harry, iar o relație care a existat în umbră a ieșit la lumină. Frații, potrivit cărții lui Harry, au acceptat-o, dar i-au cerut tatălui lor să nu se recăsătorească.

Charles și Camilla s-au căsătorit, în 2005, dar au trebuit să treacă prin niște etape de care un cuplu regal nu trebuie să treacă în mod normal. Arhiepiscopul de Canterbury de la acea vreme, Rowan Williams, le-a refuzat permisiunea de a face o nuntă în biserică, lucru interzis în mod tradițional pentru cei divorțați care au un fost soț în viață. Și asta, deși regulile fuseseră relaxate.

Astfel, Charles și Camilla au avut o ceremonie civilă la Windsor Guildhal, la care regina Elisabeta a II-a nu a participat, din cauza politicii personale conform căreia ea merge doar la nunțile de la biserică. Cu toate acestea, regina a participat la o binecuvântare în onoarea cuplului căsătorit la Capela St. George, după ceremonia legală, și a ținut un discurs.

> „HARRY *l-a descris pe* CHARLES *ca pe cineva care* «NU ERA CHIAR PREGĂTIT *pentru* A FI PĂRINTE» *și a adăugat: «Dar să fii* PĂRINTE SINGUR? *Tata nu a fost* NICIODATĂ FĂCUT *pentru asta»*".

Totuși, statutul Camilei în familie a rămas controversat și nu a preluat titlul Dianei, Prințesă de Wales, deținut în mod tradițional de soția Prințului de Wales. De asemenea, palatul s-a angajat la vremea respectivă că nu va fi cunoscută ca „regină" atunci când Charles va deveni rege, ci va lua titlul de „prințesă consoartă".

Călătoria Camilei către „Regina consoartă"

Charles nu a renunțat la problema titlului Camilei și, după ani de campanie în favoarea ei, a obținut sprijinul Elisabetei pentru o inversare a politicii.

În timp ce regina își începea anul Jubileului de Platină în februarie 2022, luptându-se cu probleme de sănătate, a făcut o declarație rară cu privire la viitorul monarhiei.

„Rămân veșnic recunoscătoare și umilă față de loialitatea și afecțiunea pe care continuați să mi le acordați", a declarat regina Elisabeta. „Și când, la împlinirea timpului, fiul meu Charles va deveni rege, știu că îi veți acorda lui și soției sale Camilla același sprijin pe care mi l-ați acordat mie; și este dorința mea sinceră ca, atunci când va veni acel moment, Camilla să fie cunoscută sub numele de regina consoartă, pentru a-și continua serviciul loial".

Moartea unei regine și a unei mame

După 70 de ani în calitate de moștenitor direct, Charles și-a preluat slujba pentru care s-a născut în același timp în care și-a pierdut mama, la 8 septembrie 2022.

În primul său discurs în calitate de monarh, pe 9 septembrie, regele a spus „Viața reginei Elisabeta a fost una bine trăită. O promisiune și un destin respectat. Trecerea ei în neființă este una care ne provoacă suferință. Promisiune ei de a servi toată viața v-o reînnoiesc și eu astăzi, tuturor".

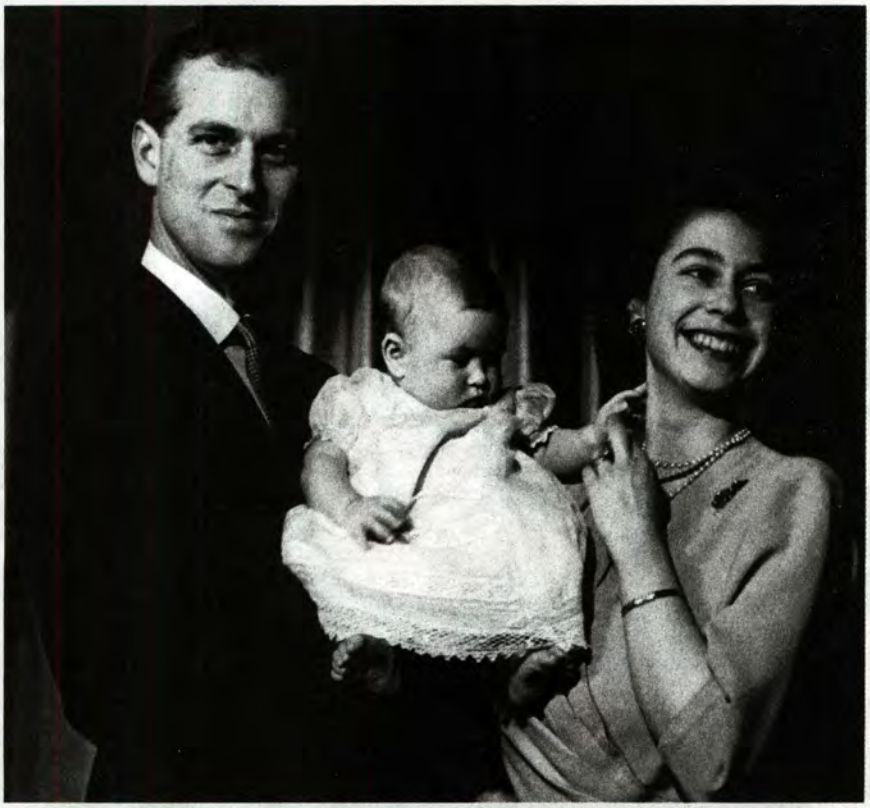

ÎNCEPUT Viitoarea Regina Elisabeta a II-a și Prințul Philip îl prezintă pe Prințul Charles.

VIAȚA *unui*

REGE

În timpul celor 70 de ani de așteptare pentru a urca pe tronul britanic, Charles al III-lea a dus o viață plină de îndatoriri, marcată de mari fericiri, amestecate cu suferințe și certuri familiale. Iată o privire în imagini asupra unor momente importante, și a altora mai puțin importante din viața sa. ►

FOTO: INTERCONTINENTALE/AFP/GETTY

TÂNĂRUL PRINȚ
Deasupra: Charles, în vârstă de 4 ani, cu părinții și sora sa, la balconul Palatului Buckingham, după încoronarea reginei Elisabeta a II-a în 1953.

LECȚII ÎNVĂȚATE
Charles studiază în camera sa de la Universitatea Cambridge în 1967. A fost primul monarh britanic sau moștenitor al tronului care a obținut o diplomă universitară.

CALEA SPRE CĂSĂTORIE
Din 1981: Diana și Charles, împreună cu regina, după ce Consiliul Privat a aprobat căsătoria lor; anunțarea logodnei lor; o plimbare cu trăsura după ceremonie; în luna de miere în Scoția.

VIITORUL REGE
În 1969, regina Elisabeta i-a acordat în mod oficial lui Charles, pe atunci în vârstă de 20 de ani, titlul de Prinț de Wales, rezervat în mod tradițional moștenitorului masculin al tronului.

FOTO: ÎNVERS: ACELOR DE CEASORNIC DE SUS LEFT: FOX PHOTOS/GETTY; KEYSTONE/HULTON ARCHIVE/GETTY; MIRRORPIX/GETTY; SERGE LEMOINE/GETTY; PRINCESS DIANA ARCHIVE/GETTY; HULTON ARCHIVE/GETTY; BETTMANN/GETTY

MOȘTENITORII TRONULUI
Prințul Charles, Prințesa Diana și bebelușul William, pe atunci al doilea în linia de succesiune, la Palatul Kensington în 1983.

SPORTIV
Jucător pasionat de polo în cea mai mare parte a vieții sale de adult, Prințul Charles s-a retras din acest sport în 2005. Fiii William și Harry joacă și ei.

BĂIEȚI ÎN CREȘTERE
După confirmarea sa în 1997, Prințul William (centru), flancat de părinții săi, fratele său mai mic Harry și bunica, pozează cu cinci dintre nașii săi care ocupă rândul din spate.

FOTO: SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DE JOS STANGA: TIM GRAHAM PHOTO LIBRARY/GETTY (2); CORBIS/GETTY

O ZI SOLEMNĂ
Prințul Charles, Prințul Harry, fratele Dianei, Charles Spencer, Prințul William și Prințul Phillip merg în spatele sicriului prințesei în drum spre înmormântarea acesteia la Westminster Abbey în 1997.

PRIMA SCÂNTEIE
Charles și iubita, Camilla, aici odihnindu-se după un meci de polo în 1972. Cei doi s-ar fi întâlnit pentru prima dată la un alt meci, cu doi ani mai devreme.

DEZLEGARE
Prințul Charles și Camilla, alături de regina Elisabeta, părăsesc capela de la Castelul Windsor după o ceremonie de binecuvântare a căsătoriei lor în 2005.

UN BĂRBAT DIN MARINĂ
Împreună cu Camilla, Charles, a cărui proprie carieră navală s-a încheiat la mijlocul anilor '70, pozează în compania navei HMS Prince of Wales a Marinei Regale în 2017.

FOTO ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA SUS : DAVE M. BENETT/GETTY; SERGE LEMOINE/GETTY; ODD ANDERSEN/AFP/GETTY; JANE BARLOW/AFP/GETTY

FOTO ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA JOS: CHRIS JACKSON; STEFAN ROUSSEAU/GETTY; NIALL CARSON/AFP/GETTY; YUI MOK/AFP/GETTY

TOȚI ÎN FAMILIE
O reuniune regală - Charles, Camilla, William, Katherine și copiii lor, Harry și Meghan - în vremuri aparent mai fericite, în jurul anului 2018, înainte ca tensiunile, în special între frați, să izbucnească în public.

ÎNDATORIRI REGALE
Regina Elisabeta și Prințul Charles participă la deschiderea Parlamentului, Camera Lorzilor, la Londra, în 2017.

TRISTEȚE
Camilla privește cum Charles semnează într-o carte de oaspeți, lângă o fotografie a mamei sale decedate, la câteva zile după moartea acesteia, în timpul unei vizite în Irlanda de Nord.

UN OMAGIU PE MĂSURĂ
Regele Charles participă la un priveghi lângă sicriul răposatei sale mame, Regina Elisabeta a II-a, cu câteva zile înainte de înmormântarea acesteia, anul trecut.

DIVIZARE

Cealaltă față a lumii

Nu condamnă agresiunea Rusiei, dar nici nu o susțin până la capăt. Mai degrabă vor să o folosească pentru a plăti propriile polițe Occidentului. – *Ovidiu Nahoi*

EȘTI DE PARTEA RUSIEI SAU ÎMPOTRIVA EI? Dacă întrebarea este relevantă în lumea occidentală, aceasta își pierde mult din forță dacă o raportăm la puterile emergente denumite generic Sudul Global – de la Brazilia la Africa de Sud, India, monarhiile petroliere din Golf, Iranul, statele Asiei de Sud-Est, Turcia (de ce nu...) și, bineînțeles, China cu un rol de lider informal.

Fără a fi de partea Rusiei, aceste puteri emergente văd în războiul lui Putin mai degrabă o ocazie de a-și regla propriile conturi cu un Occident pe care l-ar vrea slăbit în urma provocărilor generate de invazie. Cum să tratezi cu aceste puteri economice și militare deloc de neglijat? Trebuie ele puse să aleagă între democrațiile occidentale și autoritarismele rus și chinez? Sau poate fi găsită o cale de a coopera? Aici s-ar putea găsi cheia stabilității lumii viitoare.

„Oricât ar încerca Moscova să își justifice acțiunile, Rusia este un stat agresor, care a încălcat prin forță suveranitatea teritorială a Ucrainei și a încercat să îi anuleze independența, încălcând inclusiv Carta ONU. Ucraina este victima agresiunii ruse. Toate efectele negative ale acestei agresiuni la nivel global sunt consecința directă a acțiunii Rusiei, contrară dreptului internațional. Comunitatea internațională are datoria să sprijine Ucraina pentru a respinge agresiunea și pentru a câștiga acest război de eliberare a țării".

Când președintele român Klaus Iohannis i-a spus aceste cuvinte omologului său Lula da Silva, chiar în capitala Braziliei, în 18 aprilie, el a oferit, voit sau nu, imaginea unei lumi divizate în privința abordărilor față de războiul din Ucraina.

Evenimentele din zilele următoare, premergătoare așteptatei contraofensive de primăvară-vară a Kievului, aveau să arate și mai clar dimensiunea acestei diviziuni.

China se vrea mediator neutru

Există, bineînțeles, China, cu reținerea sa în a condamna oficial agresiunea rusă, cu promisiunea lansată public a unei relații profunde și de nezdruncinat cu Moscova dar și cu dorința tot mai accentuată de a juca un rol de mediator neutru într-un posibil proces de pace ruso-ucrainean.

Președintele Chinei, Xi Jinping, a găsit, în sfârșit, timp pentru a pune mâna pe telefon și a-l suna pe omologul său ucrainean, Volodimir Zelenski – pentru prima dată de la începutul invaziei.

Astfel, Xi vrea să se prezinte în fața lumii drept un factor de mediere, neimplicat în conflict – spre deosebire de Occident, care susține fățiș Ucraina. Nu o face, desigur, de ochii lumii occidentale, care privește acțiunea mai degrabă cu suspiciune. În definitiv, tocmai ambasadorul chinez la Paris pusese sub semnul întrebării dreptul la independență al fostelor republici sovietice, stârnind o furtună de proteste în Europa.

O putere care nu furnizează arme Rusiei

Dar atunci când se vrea mediator, Beijingul o face cu precădere pentru imaginea sa în ochii a ceea ce analiștii numesc deja Sudul Global – o pleiadă de puteri medii și mici, în plină afirmare. Oficial, China insistă pe faptul că este o putere care nu furnizează arme Rusiei, o poziție care se așteaptă să fie apreciată de puteri emergente precum Brazilia sau India. Aici putem adăuga foarte bine Africa de Sud, alături de mai multe națiuni africane mari, monarhiile petroliere din Golf și de ce nu, Iranul sau Turcia.

XI JINPING
Xi Jinping vrea să să se prezinte în fața lumii drept un factor de mediere, neimplicat în conflict – spre deosebire de occident, care susține fățiș Ucraina. (sus) Președintele Braziliei pendulează după propriile interese.

Pe de altă parte, China oferă Rusiei diverse portițe pentru a scăpa de sancțiunile occidentale. De asemenea, își întărește cooperarea militară cu Rusia, rapoarte ucrainene arătând că tot mai multe componente chinezești sunt descoperite în materialele militare capturate de la ruși. Din punctul de vedere al Occidentului, China nu este o parte neutră, ci mai degrabă una aliniată Rusiei.

China se află acum în poziția de a-l fi adus pe Vladimir Putin într-o stare de dependență economică, politică și militară. Iar această dependență va continua sau chiar se va consolida pe măsură ce Kremlinul se va afunda tot mai mult într-un război de uzură. Aceasta ar aduce Chinei mai multe beneficii. Primul: va accentua starea de dependență a Rusiei. Al doilea: va împiedica integrarea Ucrainei în Occident. Și, al treilea: va menține Statele Unite ocupate în Europa, în loc să-și concentreze toate eforturile spre zona Asia-Pacific.

China SE AFLĂ ACUM ÎN POZIȚIA DE A-L FI ADUS PE Vladimir Putin ÎNTR-O STARE DE DEPENDENȚĂ ECONOMICĂ, POLITICĂ ȘI MILITARĂ

Ce vrea lumea Sudului Global?

Dar care este calculul lui Lula da Silva, în acest moment? Este relevant răspunsul la această chestiune, întrucât poate dezvălui multe despre interesele și poziționarea Sudului Global. Desigur, poziția sa critică față de ajutorul occidental acordat Ucrainei este respinsă de lumea democratică.

Lula se face purtătorul de cuvânt al mai multor state din Sudul Global care afirmă că trimiterea de arme în Ucraina nu face decât să prelungească luptele și că Zelenski este la fel de responsabil pentru război ca și Putin.

Vizita sa la Beijing indică un interes major în consolidarea relației Braziliei cu China, dincolo de o abordare sau alta legată de războiul din Ucraina.

În această privință, el pare a se situa în avangarda Sudului Global, care își revendică un statut mai important în ordinea internațională.

Aceste noi puteri încearcă să obțină beneficii maxime, apropiindu-se când de blocul occidental, când de China sau/și Rusia, făcând din ambele parteneri dezirabili și fără scrupule în ce privește natura celor

două regimuri. Mai mult, liderii acestor noi puteri privesc cu mai multă simpatie către o combinație între calea chinezească de dezvoltare economică și puterea autoritară a lui Putin decât spre modelul occidental al societăților deschise.

Statele caută acorduri comerciale

Desigur, comerțul cu cele mai bogate piețe ale lumii, cele occidentale, este bun. Bune pot fi și investițiile occidentale, cât timp nu sunt condiționate de aspecte deranjante precum transparența sau respectul pentru drepturile omului. Din această perspectivă, China este mai interesantă. Banii ei vin fără condiții deranjante legate de stat de drept și democrație. Ba pot veni cu avantaje deloc transparente pentru elitele politice locale.

Din Africa de Sud și până în India, America Latină sau Asia de Sud-Est, statele caută acorduri comerciale care să le reducă dependența față de dolarul american. Acestea se tem că Statele Unite ar putea folosi puterea monedei sale pentru a le supune unor sancțiuni, așa cum au procedat cu Rusia. Aceste state găsesc acum în China produsele și tehnologiile de care au nevoie și văd aceasta ca pe o șansă de a slăbi importanța Occidentului.

Există apoi o motivare istorică. Noile puteri de mijloc consideră că a venit timpul pentru a întoarce Occidentului răzbunarea pentru colonialism. În China, propaganda lui Xi Jinping vorbește despre nota de plată pentru „secolul umilinței", acea perioadă de pe parcursul secolelor XIX și XX, în care Imperiul de Mijloc a fost silit să accepta tratate politice și comerciale dezavantajoase cu puterile occidentale.

Astfel că, în cele din urmă, puterile emergente sunt gata să ia o mare doză de ipocrizie în atitudinea lor față de războiul din Ucraina. Până într-acolo încât se fac că nu observă caracterul colonial al acestuia.

În cele din urmă, războiul lui Putin poate fi chiar bun câtă vreme aduce costuri Occidentului și îi subminează atât sistemul liberal cât și poziția în plan global. Cu o condiție: să nu afecteze direct interesele comerciale ale lumii emergente și să nu le facă pe acestea prea dependente de China.

Privind dinspre Occident

Dar Occidentul? Statele Unite au definit deja China drept cea mai semnificativă provocare strategică. Washingtonul face presiuni asupra aliaților europeni pentru o atitudine mai fermă față de Beijing.

ALIAȚI
Putin, alături de unul dintre aliații săi președintele Belarusului, Lukașenko.

Oficial, Uniunea Europeană vede în China un rival sistemic, dar blocul este încă în curs de elaborare a unei abordări mai sofisticate.

Întors din vizita pe care a întreprins-o în China, la începutul lunii aprilie, președintele francez Emmanuel Macron a pledat pentru o distanțare de SUA în chestiunea Chinei și a Taiwanului.

Poziția sa a stârnit un val de critici în Europa, iar lideri europeni, printre care ministrul de Externe al Germaniei, Annalena Baerbock, s-a declarat „șocată" după o vizită pe care la rându-i a efectuat-o în China. Ea a cerut imperativ Beijingului să folosească influența pe care o are asupra Moscovei pentru a o convinge pe aceasta din urmă să pună capăt războiului.

Ajutor pentru Taiwan

Șeful diplomației UE, Josep Borrell, a cerut chiar flotelor militare ale statelor membre să patruleze în Strâmtoarea Taiwan, pentru a proteja interesele comerciale europene. O poziție la antipozi față de cea a liderului francez.

În acest timp, în Statele Unite cresc preocupările legate de concurența globală cu China, pe măsură ce administrația Biden și opoziția parlamentară republicană sunt angajate într-o dispută în privința plafonului datoriei publice. După cum transmite AFP, preluată de Agerpres, numărătoarea inversă este pornită spre o posibilă incapacitate de plată a Statelor Unite, care ar putea avea loc de la 1 iunie.

După cum se știe, Congresul american trebuie să voteze în mod regulat ridicarea acestui plafon al datoriei publice. Președintele Joe Biden le cere republicanilor să facă acest lucru necondiționat, dar opoziția cere în schimb reduceri ale cheltuielilor publice.

Joi, 4 mai, directorul serviciilor secrete americane, Avril Haines, a estimat în fața unei comisii a Senatului că China, dar și Rusia vor „profita" de un cataclism financiar în Statele Unite pentru a afirma că prima putere mondială „nu este capabilă să funcționeze ca o democrație".

O incapacitate de plată ar genera, indiferent de durata sa, „incertitudine internațională cu privire la valoarea dolarului și la instituțiile americane", creând astfel „volatilitate" pe piețele legate de moneda americană, a avertizat ea.

Preocupările sunt cu atât mai presante cu cât Casa Albă a publicat deja, în 3 mai, un scenariu foarte sumbru în cazul unui default al datoriei publice americane - ceea ce nu s-a întâmplat până acum - prevăzând o prăbușire cu 45% a burselor, o recesiune de proporții istorice și o explozie a șomajului.

Spre o nouă abordare?

Un raport al German Marshall Found propune o nouă abordare a relațiilor Occidentului cu Sudul Global. Raportul propune mai multe modalități de apropiere de puterile emergente și atrage atenția asupra pericolului unei puneri a acestora în situația de a alege. Raportul consideră de o importanță capitală apropierea lumii transatlantic de statele pe care le numește „oscilante". Pentru aceasta, propune mai multe căi.

- **Diversificarea relațiilor.** Statele Unite și Europa ar trebui să-și lărgească și să-și diversifice relațiile cu aceste state pentru a aborda o gamă mai largă de subiecte de interes reciproc. În același timp, trebuie să se accepte o „compartimentare" a acestor relații:

DIRECTORUL SERVICIILOR SECRETE AMERICANE, AVRIL HAINES, A ESTIMAT ÎN FAȚA UNEI COMISII A SENATULUI CĂ China, DAR și Rusia VOR „PROFITA" DE UN Cataclism financiar ÎN STATELE UNITE.

JOE BIDEN are mari probleme, acasă, cu republicanii (foto sus) Volodimir Zelenski, „mărul discordiei" pe plan global (foto jos)

o lipsă de cooperare în unele domenii, în schimb, o colaborare deschisă în altele. Legăturile cu China, văzută simultan drept concurent, partener și rival, ar putea servi drept precedent, spun autorii analizei.

- **Mai multă flexibilitate.** În strânsă legătură cu compartimentarea relațiilor, creșterea flexibilității, pe măsură ce parteneriatele devin mai fluide. Europa, în special, ar trebui să implice în mod informal, dar sistematic, „statele oscilante", prin identificarea și urmărirea intereselor reciproce
- **Nu trebuie forțate alegeri.** SUA și Europa trebuie să se abțină de la utilizarea unor narațiuni binare pentru a atrage partenerii. Structurarea geopoliticii contemporane în jurul unei competiții dintre autocrație și democrație este contraproductivă, cred autorii. Aceasta reflectă o orbire față de complexitatea intereselor strategice ale statelor oscilante și se bazează pe presupunerea discutabilă că Occidentul poate împărți în mod legitim lumea în termeni normativi. Natura de „noi contra ei" a Războiului Rece nu se aplică ordinii globale actuale.
- **Consolidarea dialogului transatlantic.** O resetare a dialogului transatlantic și coordonarea politicilor privind China, Rusia și Sudul global este un imperativ strategic pentru Statele Unite. SUA și Europa, în măsura în care vor să-și păstreze capacitatea de a modela sau influența ordinea internațională, ar trebui să se concentreze pe stimularea dialogului constructiv și pragmatic cu puterile regionale.

Temele ar trebui să vizeze provocările globale care afectează puterile emergente și căutarea unor soluții colective, în special în ceea ce privește schimbările climatice, sănătatea, agricultura și securitatea energetică. Forurile multilaterale existente, în special G20, ar trebui să servească ca locuri de desfășurare a acestui dialog și a cooperării regionale. Partenerii transatlantici trebuie să aibă în vedere diviziunea Nord-Sud în creștere, să se angajeze în măsuri de consolidare a încrederii și să se bazeze mai puțin pe măsuri coercitive.

Aprofundarea relațiilor comerciale, diplomatice și strategice cu statele oscilante ar reduce, de asemenea, dependența acestora de Rusia și China și ar contracara eforturile celor două țări de a de a crea o prăpastie între aliații transatlantici și Sudul global.

Inițiativele de mediere nu trebuie respinse

Războiul Rusiei împotriva Ucrainei poate servi drept primul test pentru o nouă abordare transatlantică a alianțelor fluide într-o lume multipolarizată. Statele Unite și UE ar trebui să țină cont de eforturile non-occidentale de mediere a conflictului, consideră autorii. Președintele SUA, Joe Biden, și președintele francez Emmanuel Macron au recunoscut deja importanța „angajării" Chinei pentru a contribui la încetarea conflictului.

Pentru a se asigura că războiul nu se va încheia în condițiile Rusiei, partenerii transatlantici, alături de partenerii din Indo-Pacific – Coreea de Sud, Japonia, Australia, Noua Zeelandă - trebuie să profite de oportunitățile de a încorpora astfel de inițiative diplomatice în cadrul unor inițiative transregionale mai ample. Reuniunea G20 din septembrie de la New Delhi oferă o oportunitate în acest sens.

Schimbare de direcție a Chinei?

În mod obișnuit, Beijingul s-a abținut de la votarea oricăror rezoluții de condamnare a invaziei rusești în Ucraina. Iată însă că, la 2 mai, a susținut o rezoluție a Adunării Generale a ONU extrem de critică în ce privește „agresiunea rusă".

Adunarea Generală a ONU a adoptat rezoluția privind „Cooperarea dintre Organizația Națiunilor Unite și Consiliul Europei" cu 122 de voturi, inclusiv China. Mai mult: și alte țări care până acum se arătau grijulii cu Rusia precum Kazahstan, Armenia, India sau Brazilia, au votat, de asemenea, în favoarea rezoluției.

Documentul se referă în special la „provocările fără precedent" cu care se confruntă Europa după agresiunea rusă împotriva Ucrainei și, înainte de aceasta, împotriva Georgiei, și solicită „compensarea" pagubelor suferite de victimele agresiunii Moscovei. Paragraful care face referire la agresiunea rusă nu făcea parte din textul inițial, fiind introdus pe parcurs.

Reprezentantul Rusiei a acuzat în timpul dezbaterilor o „politizare" a dezbaterii. Rezoluția viza reglementarea relațiilor dintre ONU și Consiliul Europei și Moscova s-a plâns de faptul că, în cadrul documentului, a fost introdus un amendament care condamna războiul de agresiune. Rusia a cerut în adunarea generală ca „statele responsabile" să voteze împotrivă.

Eșec total. Nu doar că rezoluția a fost adoptată, dar a fost susținută și de reprezentante ale Sudului Global, care până acum se menținea în poziție de neutralitate.

Noua poziționare a Sudului Global, în frunte cu China, nu trebuie privită în niciun caz drept o aliniere la poziția occidentală. Mai curând, este un semnal că puterile emergente din această categorie vor să atragă atenția asupra intereselor lor și își doresc un rol mai bine definit în plan global. N

În ciuda problemelor sale juridice, fostul președinte rămâne în fruntea Par

ÎNCĂ MAI poate

LIDERUL HAITEI
Trump (aici, la un miting de campanie în Waco, Texas, luna trecută) este în fața celorlalți contracandidați republicani, cu o marjă largă în primele sondaje.

rtidului Republican - deocamdată. Iată cum îi evaluează experții politici șansele în cursa din 2024.

câștiga Trump?

de **DANIEL BUSH**

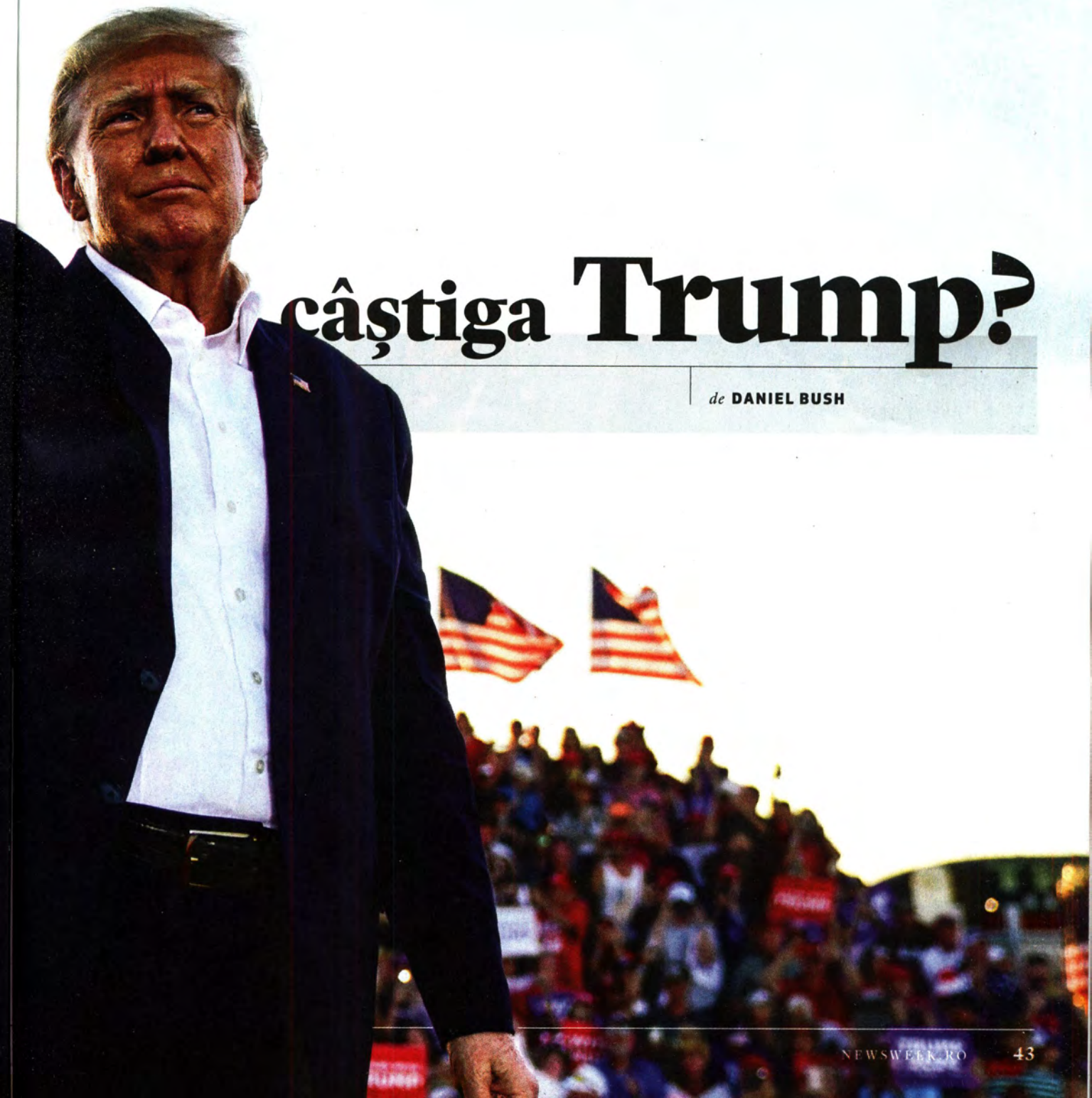

ZIUA DE CUMPĂNĂ
Trump sosește pentru punerea sub acuzare, pe 4 aprilie. Alăturat, de sus în jos: procurorul districtual din Manhattan, Alvin Bragg, care vorbește cu Trump; presa adunată în fața tribunalului.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC. DIN STÂNGA: ED JONES/AFP/GETTY; MICHAEL M. SANTIAGO/GETTY; DREW ANGERER/GETTY

CHIAR ŞI ÎN AFARA MANDATULUI, Donald Trump nu se poate opri din a face istorie. Inculparea sa fără precedent din New York pentru 34 de capete de acuzare legate de plata unor sume de bani pentru a obține tăcerea unei vedete porno, se alătură unei lungi liste de premiere istorice dubioase. Pe lângă faptul că este singurul președinte al SUA care a fost pus sub acuzare de două ori și singurul care a pierdut de două ori votul popular, Trump este acum și primul președinte care se confruntă cu acuzații penale.

Ce este și mai remarcabil: în ciuda întregului său bagaj politic și a problemelor juridice tot mai mari, primele sondaje arată că Trump rămâne favorit pentru a câștiga nominalizarea republicană la președinția din 2024 - cu o marjă destul de largă. Guvernatorul Floridei, Ron DeSantis, care nu și-a depus deocamdată candidatura, dar este așteptat să o facă, rămâne pe locul al doilea în sondajele recente. Nimeni altcineva nu este aproape.

„În acest moment, ține de președintele Trump dacă va câștiga sau va pierde", a declarat pentru *Newsweek* Scott Walker, fostul guvernator republican din Wisconsin care a candidat la președinție în 2016.

Dacă Trump sfidează încă o dată logica jocului politic și câștigă nominalizarea, ar putea stabili o revanșă cu președintele Joe Biden care ar avea implicații enorme pentru politica americană în țară și în străinătate. O victorie a lui Trump în alegerile primare republicane din 2024 ar putea avea, de asemenea, consecințe de durată pentru dreapta politică - și pentru democrație - în America, precum și pentru că ar putea inaugura o nouă eră în care acuzațiile penale nu sunt considerate importante pentru candidații serioși la președinție.

Punerea sub acuzare a lui Trump a încălcat deja normele politice, injectând un element major de incertitudine în cursa alegerilor primare republicane. Având în vedere că mai sunt peste nouă luni până la primele competiții electorale, impactul asupra încercării lui Trump de a obține a treia nominalizare consecutivă nu va fi cunoscut pentru o vreme. Dar persoane din interiorul Partidului Republican, strategi și alți experți politici indică trei factori cheie care modelează cursa și care vor fi de urmărit în mod critic în lunile următoare: dacă Trump va fi pus sub acuzare în celelalte investigații cu care se confruntă în legătură cu interferența în alegeri și cu gestionarea documentelor clasificate; cine câștigă cursa banilor, care este foarte importantă în cadrul primarelor; și cât de mult va crește câmpul de concurenți republicani înainte de începerea votului de anul viitor. Dintre acești trei factori, majoritatea republicanilor sunt de acord că problemele

juridice ale lui Trump sunt cel mai mare semn de întrebare care planează asupra rezultatului.

„Dacă vorbim de mai multe acuzații, eligibilitatea va deveni o problemă foarte serioasă", a declarat pentru *Newsweek* Brian Seitchik, un strateg republican și fost oficial al campaniei lui Trump. „Este posibil ca toate acestea să înăsprească baza [lui Trump]? Absolut. Dar nu face nimic pentru a-i aduce înapoi pe republicanii cu studii superioare pe care i-am pierdut în ultima jumătate de deceniu. Îi împinge și mai departe".

Posibilitatea foarte reală ca Trump să câștige nominalizarea republicană - cu una sau mai multe acuzații care îi întunecă propria campanie - și apoi să piardă din nou Casa Albă i-a determinat pe unii republicani să îndemne partidul să se despartă de Trump odată pentru totdeauna. „Argumentul politic rece este că Trump este un ratat", a declarat pentru *Newsweek* John Bolton, care a fost consilier pentru securitate națională în timpul lui Trump și care ia în calcul posibilitatea de a candida la președinție. „A pierdut alegerile din 2018 pentru noi, a pierdut alegerile din 2020, a pierdut alegerile din 2022, [și] va pierde în 2024".

UN ADEVĂRAT SPECTACOL Patronii barului de la Waldorf Astoria din Washington D.C., fostul Trump International Hotel, privesc cum Trump pledează nevinovat.

Cu toate acestea, în timp ce urmăresc cu tot mai multă îngrijorare tentativa de revenire a lui Trump, criticii de dreapta sunt neputincioși în a interveni. La șapte ani de la victoria improbabilă a lui Trump din 2016, Comitetul Național Republican (RNC), liderii partidului de la Washington D.C., partidele statale și marii donatori au mai puțin control asupra procesului de nominalizare prezidențială decât oricând de la crearea sistemului primar modern, în anii 1970. Ei au fost egalați, dacă nu chiar supliniți, de influența crescândă a strângerii de fonduri online de mici sume de bani, de binefăcătorii ultra-bogați și de un ecosistem mediatic de dreapta care alimentează o neîncredere profundă în instituții, de la consiliile școlare locale, până la RNC.

„Adevărul este că Partidul Republican chiar nu există în acest moment. Nu mai este un partid al ideilor. Este un partid al fidelității față de Donald Trump", spune Seitchik. Chiar și cu problemele sale legale, „există foarte puține lucruri pe care RNC sau comitetele sau republicanii din Washington le pot face pentru a-l opri. El are o bază de sprijin care este solidă ca piatra".

Va continua acest sprijin să reziste în lunile următoare, pe parcursul procesului de nominalizare și până la alegerile generale? Modul în care se vor desfășura evenimentele în cele trei domenii cheie care modelează cursa va oferi cel mai bun indiciu.

Problemele juridice din ce în ce mai mari ale lui Trump

Trump afișa o mină încruntată și întunecată atunci când a apărut la Curtea Supremă a statului New York, pe 4 aprilie, unde a pledat „nevinovat" la cele 34 de capete de acuzare pentru falsificare de registre de afaceri. Acuzațiile provin din rolul lui Trump în efectuarea unei plăți de 130.000 de dolari către starul porno Stormy Daniels, în timpul alegerilor prezidențiale din 2016, pentru ca aceasta să nu facă publice afirmațiile că au avut o aventură. În timp ce Trump a fost ca o stană de piatră la punerea sub acuzare, susținătorii săi, inclusiv reprezentanta republicană Marjorie Taylor Greene din Georgia, au protestat în fața tribunalului din Manhattan, transformând evenimentul într-un strigăt de luptă pentru campania lui Trump din 2024.

Spectacolul a subliniat provocarea cu care se confruntă ceilalți candidați republicani în încercarea de a face incursiuni în segmentul partidului care rămâne devotat lui Trump. Într-un sondaj realizat în ziua în care s-a aflat vestea punerii sub acuzare, 52% dintre potențialii alegători primari republicani l-au susținut pe fostul președinte. DeSantis, care s-a clasat pe locul al doilea cu 21 la sută, a fost singurul alt republican care s-a apropiat într-un fel de fostul președinte american. Trump l-a devansat pe DeSantis cu o medie de 19 puncte în sondajele din ultima lună - iar acest avans a crescut, odată cu problemele juridice ale fostului președinte.

Statutul de favorit al lui Trump în alegerile primare pare să fie în siguranță pentru moment, atât timp cât acesta nu se confruntă cu mai multe acuzații penale. Dar consensul în cercurile republicane este că acuzații suplimentare ar reduce drastic șansele deja reduse ale lui Trump de a câștiga Casa Albă, presupunând că va supraviețui primarelor.

„Acest lucru creează un efect de raliere în rândul alegătorilor primari republicani", a declarat pentru *Newsweek* Matt Mackowiak, un strateg republican. „Probabil că îl ajută pe Trump în alegerile primare. Dar i-ar face rău în alegerile

„Argumentul politic rece este că Trump este un ratat. A pierdut alegerile din 2018 pentru noi, a pierdut în 2020, a pierdut în 2022, [și] va pierde și în 2024".

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC, DIN STÂNGA: BONNIE CASH/GETTY; GREG HAUENSTEIN/GETTY; TOM WILLIAMS/CQ-ROLL CALL, INC/GETTY; JOE RAEDLE/GETTY; MADDIE MCGARVEY/THE WASHINGTON POST/GETTY

generale". Trump se confruntă cu alte trei anchete penale, pe lângă cea condusă de procurorul districtual din Manhattan, Alvin Bragg. Procurorii din Georgia investighează eforturile lui Trump de a anula victoria lui Biden în acest stat la alegerile prezidențiale din 2020. Departamentul de Justiție are două anchete penale în curs de desfășurare în cazul lui Trump, una axată pe interferența sa în alegeri și pe rolul său în atacul din 6 ianuarie de la Capitoliu, iar alta pe gestionarea documentelor clasificate după ce a părăsit funcția.

Posibila expunere penală a fostului președinte în aceste anchete este dificil de evaluat în acest moment, deoarece va depinde de natura acuzațiilor aduse împotriva sa, dacă vor exista, spun experții în drept. De asemenea, ar fi o greșeală să nu luăm în considerare gravitatea acuzațiilor reale cu care se confruntă deja Trump, spune Jerry H. Goldfeder, un avocat veteran în domeniul electoral din statul New York. „Este extrem de grav", spune Goldfeder pentru *Newsweek* despre punerea sub acuzare a lui Trump. Bragg „nu ar intenta niciodată un caz dacă nu ar crede că este 100% valid și că are o șansă excelentă de a dovedi acuzațiile, dincolo de orice îndoială rezonabilă".

Cu toate acestea, nu există nicio îndoială că acuzații suplimentare l-ar pune pe Trump într-un pericol juridic semnificativ mai mare, indiferent de acuzațiile specifice, spune Michael Gerhardt, expert în drept constituțional la Universitatea din Carolina de Nord la Chapel Hill.

„Cu cât sunt mai multe acuzații", spune Gerhardt, „cu atât mai mari sunt șansele ca una dintre ele să cadă".

Acuzații suplimentare ar atrage atenția lui Trump și mai departe de cursa primară, au declarat mai multe surse. Mai multe acuzații penale l-ar obliga pe Trump să se întoarcă la tribunal, absorbind timp prețios care ar putea fi petrecut în campania electorală. Timpul dedicat apărării sale legale ar putea, de asemenea, să creeze percepția că Trump nu se concentrează pe deplin asupra campaniei sale. Numai cazul din New York „ar putea dura cel puțin un an și jumătate. Asta doar pentru proces", spune Gerhardt. „Dacă Trump este condamnat, vor exista apeluri. Acest lucru nu se va termina prea curând".

CONTESTATARII
În sensul acelor de ceasornic, din stânga sus: fostul ambasador al ONU, Nikki Haley; fostul guvernator al statului Arkansas, Asa Hutchinson; noua carte a guvernatorului statului Florida Ron DeSantis (în prezent nedeclarat ca și candidat, dar așteptat să candideze); antreprenorul Vivek Ramaswamy.

În timp ce Trump se pregătește pentru o luptă lungă, nu există nicio dovadă că susținătorii săi plănuiesc să părăsească nava dacă problemele sale juridice se adâncesc. Stăpânirea aparent de nezdruncinat a lui Trump asupra Partidului Republican are la fel de mult de-a face cu o schimbare fundamentală în politica conservatoare, ca și cu Trump însuși. La apogeul scandalului Watergate, republicanii din Congres au renunțat să îl mai susțină pe Richard Nixon, ceea ce l-a determinat pe acesta să demisioneze pentru a evita punerea sub acuzare. Astăzi, legislatorii republicani care l-au susținut pe Trump în ambele cazuri de punere sub acuzare îl prezintă pe acesta ca pe un alt simbol al corupției și al „înarmării" politice a guvernului.

„Alvin Bragg a adus daune iremediabile țării noastre în încercarea de a interveni în alegerile noastre prezidențiale", a declarat președintele Camerei Reprezentanților, Kevin McCarthy, într-o declarație în ziua în care Trump a fost pus sub acuzare. House Freedom Caucus a calificat inculparea drept „o escaladare scandaloasă și fără precedent a războiului stângii radicale împotriva dușmanilor lor politici".

Atacurile împotriva lui Bragg sunt o amintire dură a îndepărtării Partidului Republican de conservatorii tradiționali care respectă legea și ordinea publică, precum Nixon, și îmbrățișarea de către acesta a unor outsideri, populiști înflăcărați, precum Trump și Greene, spun istoricii și observatorii politici.

„Este un moment de cotitură pentru țară și pentru funcția de președinte și, evident, și pentru Partidul Republican", spune Barbara Perry, director al studiilor prezidențiale la Miller Center de la Universitatea din Virginia. „Având în vedere capacitatea sa de a influența opinia publică și voturile, nu m-ar surprinde câtuși de puțin ca Trump să obțină nominalizarea", adaugă Perry, indiferent de cât de multe probleme juridice ar avea. „Ne aflăm pe un teritoriu neexplorat, din punct de vedere istoric, juridic și politic".

Cine va câștiga cursa pentru bani?

Trump și adversarii săi republicani vor avea nevoie de fonduri considerabile pentru a influența opinia publică în lupta pentru nominalizarea republicană. Și aici, inculparea lui Trump l-ar putea ajuta pe termen scurt în alegerile primare - deși orice beneficiu ar dispărea probabil în alegerile generale.

Campania lui Trump a strâns aproximativ 7 milioane de dolari în primele trei zile după ce a fost pus sub acuzare, potrivit unui tweet al consilierului principal de campanie, Jason Miller. Contribuția medie în prima zi a fost de doar 34 de dolari. Mai mult de 25% din contribuții au venit de la persoane care nu au donat niciodată pentru o campanie Trump. De asemenea, Trump a adunat 1,5 milioane de dolari în cele trei zile după ce a anunțat public pentru prima dată că va fi pus sub acuzare.

STRIGĂTE DE MOBILIZARE
De sus: Trump la un eveniment de campanie luna trecută; un susținător vopsit pe față, lângă Trump Tower din New York, în martie; susținători ai lui Trump pregătindu-se să protesteze lângă Mar-a-Lago în Palm Beach, Florida.

Câștigurile extraordinare au evidențiat importanța crescândă a strângerii de fonduri digitale cu sume mici în alegeri. Numărul donatorilor „mici" - cei care dau mai puțin de 200 de dolari pe contribuție - a crescut vertiginos de la 50.000 în ciclul electoral din 2006, la 12 milioane în 2020, potrivit unui studiu cuprinzător condus de Harvard Business School. Principalele platforme digitale ale democraților și republicanilor pentru strângerea de fonduri de mică valoare, ActBlue și WinRed, au reprezentat 40% din toate contribuțiile de campanie către comitete în 2020, față de 2,9% în 2012, conform studiului Harvard. Potrivit grupului de supraveghere OpenSecrets, micii donatori au reprezentat 38% din contribuțiile de campanie ale lui Biden și 45% din cele ale lui Trump. „Este o eră cu totul nouă. Donatorii cu sume mici de bani au un impact mult mai mare decât în trecut", spune Scott Walker. „Asta nu înseamnă că nu este util să ai alți susținători. Dar, în special în cadrul unor alegeri prezidențiale, cei care pot activa acest tip de susținere de bază [cu bani

FOTO: FROM TOP: BRANDON BELL/GETTY; SELCUK ACAR/ANADOLU AGENCY/GETTY; GIORGIO VIERA/AFP/GETTY

mici] au o șansă bună". Acest fenomen ajută la explicarea motivului pentru care eforturile donatorilor republicani tradiționali, cu mulți bani, de a bloca candidatura lui Trump au eșuat. La o zi după ce Trump și-a anunțat campania în noiembrie anul trecut, Andy Sabin, un miliardar care a contribuit la candidatura eșuată a lui Trump pentru realegere, a declarat pentru *New York Post* că „nu i-ar da nici măcar un nenorocit de bănuț" în 2024. Directorul executiv al Blackstone, Stephen Schwarzman, și alți donatori proeminenți ai lui Trump i-au urmat rapid exemplul, în timp ce alți donatori republicani, inclusiv Don Tapia - un om de afaceri și fost ambasador al SUA în Jamaica sub președinția lui Trump - au declarat că îl vor susține pe DeSantis.

Cu doar două decenii în urmă, exodul donatorilor bogați către DeSantis ar fi ruinat campania lui Trump. Acum, daunele pentru Trump, cel puțin în cadrul primarelor, ar putea fi limitate.

Alegerile generale, pe de altă parte, ar putea prezenta provocări serioase pentru Trump pe frontul strângerii de fonduri. Campania lui Biden a strâns mai mult de 1 miliard de dolari în 2020, depășind cu mult suma de 773 de milioane de dolari obținută de Trump. De asemenea, grupurile externe pro-Biden au depășit încasările aliaților lui Trump. Biden ar câștiga probabil din nou cursa pentru bani, deoarece Trump ar goni multe femei, alegători de culoare și circumscripții cheie, susținători democrații.

„Adevărul este că Partidul Republican chiar nu există în acest moment. Nu este un partid de idei. Este un partid al fidelității față de Trump".

„Aș putea finanța o campanie prezidențială dacă aș avea un bănuț pentru fiecare femeie dintr-un grup de discuții care a spus că îmi plac unele dintre politicile lui Trump, dar pur și simplu nu-mi place felul în care se poartă", a declarat pentru *Newsweek* Celinda Lake, unul dintre cei mai importanți sociologi ai campaniei lui Biden pentru alegerile din 2020. „Și nu cred că asta se va schimba".

Un al treilea ciclu electoral prezidențial consecutiv cu Trump drept candidat al Partidului Republican ar servi drept o „motivație puternică pentru donatorii" de stânga, spune pentru *Newsweek* Aubrey Montgomery, un colector de fonduri democrat. „Nu trebuie să ne imaginăm cum ar putea arăta o președinție Trump", spune ea. „Avem ani de experiență despre cât de catastrofal a fost pentru democrație".

Republicanii recunosc în privat că avantajul lui Biden în ceea ce privește strângerea de fonduri ar fi probabil și mai mare într-o revanșă la alegerile generale - un alt motiv pentru care mulți din conducerea GOP sunt îngrijorați de șansele lui Trump de a recuceri Casa Albă, dacă va câștiga nominalizarea. Cu toate acestea, mai multe surse spun că Trump nu ar trebui să aibă nicio dificultate în finanțarea unei campanii primare, în ciuda startului său mai lent decât se aștepta. Campania oficială a lui Trump și comitetele aferente au strâns doar 9,5 milioane de dolari în primele trei luni de la lansarea candidaturii sale din 2024; în schimb, Trump a strâns 40 de milioane de dolari în primele trei luni după ce și-a lansat oficial campania de realegere din 2020.

Dar strângerea sa de fonduri a crescut, datorită acuzării, și, de asemenea, este posibil să primească un ajutor extern semnificativ. Make America Great Again Inc., principalul super PAC pro-Trump, a început anul cu 54

de milioane de dolari în bancă, bani care pot fi cheltuiți pentru a acoperi statele primare cu reclame care îi atacă adversarii. (Super PAC a primit un transfer de 60 de milioane de dolari de la un alt comitet pro-Trump, într-o mișcare despre care criticii spun că a încălcat regulile de finanțare a campaniei). Trump ar putea, de asemenea, să apeleze la propria avere pentru a ajuta la finanțarea campaniei sale, lucru pe care l-a făcut în ambele sale candidaturi prezidențiale anterioare.

Sezonul primar abia a început, dar un lucru este deja clar, spun pentru *Newsweek* republicanii implicați în strângerea de fonduri pentru 2024: Trump și DeSantis vor avea suficiente resurse pentru a concura. Rămâne de văzut dacă există suficienți bani pentru restul câmpului de luptă, atât de la donatori mici, cât și de la donatori mari. „Oricine se gândește să candideze trebuie să aibă capacitatea de a strânge suficienți bani pentru a reuși. Acest lucru reprezintă o mare îngrijorare", a declarat pentru *Newsweek* Larry Hogan, fostul guvernator republican al statului Maryland, care a părăsit funcția în ianuarie și a luat în considerare posibilitatea de a candida la președinție în 2024. „Am avut discuții cu mulți dintre potențialii candidați. Cred că unii se gândesc serios [să candideze]. Iar unii vor renunța".

Mărimea câmpului republicanilor

Câți republicani îl vor provoca în cele din urmă pe Trump pentru nominalizare va fi, de asemenea, esențial pentru succesul - sau eșecul său. În 2016, ultima cursă primară republicană deschisă pentru alegerile prezidențiale, câmpul republicanilor a crescut la 17 candidați. Sprijinul a fost împărțit între principalii concurenți, iar Trump a reușit să câștige primele trei competiții primare cu mai puțin de 40 la sută din voturi. Hogan și alți republicani susțin că, cu cât câmpul de luptă electoral devine mai mare în acest an, cu atât mai ușor va fi pentru Trump. Intrarea timpurie a fostului președinte în cursă anul trecut a înghețat câmpul de luptă, iar până acum alți republicani au întârziat să i se alăture.

„Centrele de putere ale Partidului Republican au vrut să treacă dincolo de Trump de ceva vreme. Acum au o șansă."

FOTO, DE SUS: WIN MCNAMEE/GETTY; SCOTT OLSON/GETTY; DREW ANGERER/GETTY

Doar trei au intrat oficial în cursă: Nikki Haley, fostul guvernator al Carolinei de Sud care a fost ambasador al SUA la Națiunile Unite sub Trump; antreprenorul și autorul Vivek Ramaswamy; și fostul guvernator al Arkansasului, Asa Hutchinson, care și-a anunțat intenția de a candida, la câteva zile după ce Trump a fost pus sub acuzare. În afară de DeSantis, pe lista scurtă a republicanilor care se pare că iau în considerare să candideze se află, printre alții, fostul vicepreședinte Mike Pence și fostul secretar de stat Mike Pompeo, precum și Bolton, senatorul Tim Scott din Carolina de Sud și guvernatorul Virginiei, Glenn Youngkin.

Hutchinson a atras pentru scurt timp atenția prin faptul că i-a cerut lui Trump să pună capăt campaniei sale, spunând că punerea sa sub acuzare a fost „prea mult un spectacol secundar și o distragere a atenției". Dar comentariul a fost înecat de atmosfera de circ din jurul arestării lui Trump. Pe măsură ce alți candidați intră în cursă, vor descoperi că nu va fi ușor să concureze cu Trump pentru atenția mediatică, spune Mackowiak.

„El va absorbi tot oxigenul pentru următoarele câteva luni", spune Mackowiak despre Trump.

Dincolo de această predicție, republicanii recunosc că este încă mult prea devreme pentru a ghici cum va evolua restul câmpului electoral primar. Prima

dezbatere primară republicană va avea loc abia în august. Caucusurile prezidențiale republicane din Iowa au loc la începutul lunii februarie. În momentul în care a început votul în 2016, Walker, care era considerat un candidat de top atunci când a intrat în cursă, se retrăsese deja, iar alți republicani de top, precum foștii guvernatori Chris Christie din New Jersey și Jeb Bush din Florida, se îndreptau spre ieșiri timpurii.

Surprize similare ar putea fi pregătite. Un republican încă nedeclarat ar putea lua cu asalt alegerile primare. Sau Trump ar putea avea rezultate sub așteptări. Sau poate că DeSantis, care nu a participat niciodată la o cursă națională, ar putea să nu se ridice la înălțimea așteptărilor pe care susținătorii le au de la el. Dar majoritatea celor din interiorul partidului și a analiștilor nepartizani cred că întrecerea se va reduce la Trump și DeSantis, cu loc poate pentru încă un candidat.

Oricare s-ar dovedi a fi principalii adversari ai lui Trump, aceștia va trebui să își dea seama cum să-l învingă fără să-i alieneze pe susținătorii săi, spune profesorul de științe politice Dennis Goldford de la Drake University din Des Moines, Iowa. „Nu poți fi ales doar de ei, dar nu poți fi ales nici fără ei".

Newsweek a contactat campania lui Trump cu o cerere de interviu, care a fost refuzată. Campania lui Haley nu a răspuns la o solicitare de comentarii din partea *Newsweek*.

Cu un câmp electoral încă în aer, diferențele politice abia încep să apară. Majoritatea potențialilor candidați nu s-au stabilit pe o linie ideologică, deși DeSantis are un brand politic stabilit ca un războinic al culturii care nu se teme să se confrunte cu stânga în probleme sociale controversate. Se crede în general că DeSantis va aștepta să-și facă anunțul candidaturii până după ce sesiunea legislativă din Florida se va încheia, la începutul lunii mai. Dar mai multe surse republicane spun că tabăra lui DeSantis crede, de asemenea, că, cu cât așteaptă mai mult, cu atât problemele juridice ale lui Trump se vor agrava. Iar asta va face mai ușor pentru guvernatorul Floridei să demonstreze că el este cea mai bună alternativă, fără drame de tipul Trump.

DeSantis a evitat, în cea mai mare parte, să-l critice pe Trump, în timp ce juca la așteptare. Dar strategii republicani și cei care s-au gândit să candideze în 2024 sau care încă mai cântăresc o cursă primară spun pentru *Newsweek* că reținerea în confruntarea cu Trump s-ar putea întoarce împotriva lui.

„Lucrul care trebuie evitat în 2024 pentru toți candidații republicani este: Nu faceți greșeala pe care candidații au făcut-o în 2016", spune Bolton. „Nu mergeți unul după altul gândindu-vă că, în cele din urmă, dacă puteți rămâne în picioare, veți putea să vă luați după Trump. Trebuie să mergeți după Trump. Trebuie să îl terminăm pe Trump din punct de vedere politic, cu cât mai repede, cu atât mai bine".

Acest lucru este mai ușor de spus decât de făcut.

„Centrele de putere ale Partidului Republican au vrut să treacă peste episodul Trump. Și asta, de ceva vreme. Acum au o șansă", spune pentru *Newsweek* un aliat al lui Trump, care a cerut să nu fie numit pentru a oferi o evaluare sinceră a cursei primare. Dar sursa notează, de asemenea, că preferințele lor nu mai au aceeași greutate ca în trecut. Cu cât se va confrunta cu mai multă opoziție, cu atât mai motivat va fi Trump să câștige, adaugă sursa, spunând: „Cred că acesta este un teren confortabil pe care Trump poate lupta".

Alții spun că alegătorii conservatori sunt mai predispuși să îl susțină pe Trump dacă puterile establishmentului îi îndeamnă să nu o facă, fie că este vorba de punerea sa sub acuzare sau de orice alt motiv. „Poporului american, și în special republicanilor, nu le place să li se spună pentru cine să voteze", spune Cindy Costa, membră a Comitetului Național Republican din Carolina de Sud. Dacă alegătorii republicani cred că liderii partidului de la Washington încearcă să îl împiedice pe Trump să obțină nominalizarea, adaugă Costa, „nu va merge bine".

Acest lucru nu i-a împiedicat pe criticii republicani ai lui Trump să indice problemele sale juridice și să îndemne partidul să se îndrepte într-o nouă direcție - chiar dacă rugăminţile lor se adresează unor urechi surde. În acest moment, spune Hogan, „Trump fiind candidatul nostru, ar fi dezastruos pentru partid și pentru țară".

ÎN AMESTEC
De sus: fostul guvernator al statului Wisconsin, Scott Walker; fostul guvernator al statului Maryland, Larry Hogan; Joe Biden, care dă startul campaniei sale prezidențiale în 2019.

Serenitate în savană

Tswalu Kalahari
VAN ZYLSRUS,
AFRICA DE SUD

Tswalu este o poartă de acces către natura sălbatică a Africii de Sud, fiind amplasată în cea mai mare rezervație privată din țară. Stațiunea oferă experiențe imersive cu ajutorul peisajului natural, permițându-și luxul spațiului pentru recalibrare și reconectare. După o noapte petrecută în paturi suprapuse, oaspeții sunt invitați să se răsfețe cu oferta de masaje a SPA-ului, care include tratamente în aer liber cu materiale din peisajul deșertului Kalahari din jur, cum ar fi nisipul roșu al dunelor, cristale minerale și fibre botanice.

(A se vedea #08 pe următoarea pagină)

FOTO: TSWALU KALAHARI

PE HARTĂ

Cele mai reconfortante locuri de pe Pământ pentru o vindecare naturală

Agitația din viața cotidiană este suficientă pentru a crea tensiune doar gândindu-ne la ea. În acele momente, găsirea liniștii în Mama Natură pare, ei bine, „naturală" - iar cea mai recentă tehnologie este exact ceea ce s-ar putea să nu vă doriți. Destinațiile de vindecare naturală vă ajută să lăsați deoparte zgomotul și să vă concentrați pe relaxare, cu tehnici - sau în locuri - care există de veacuri. Fie că este vorba de o baie străveche, de explorarea unei păduri primordiale sau de un tratament oferit de un vindecător spiritual, aceste locuri au ceva pentru fiecare dintre oaspeții lor interesați de wellness. - EILEEN FALKENBERG-HULL ȘI NICOLE WAKELIN

1

01

Aliniere de lux

Sensei Lānai

KOELE, HAWAII

În această stațiune construită în parteneriat cu grupul Four Seasons, situată într-un mediu izolat și înconjurată de un peisaj luxuriant, oaspeții se pot cufunda într-o experiență de lux. Cei care au peste 16 ani se pot înscrie în Programul de bunăstare optimă sau la Experiența Sabatică, care sunt concepute pentru a liniști mintea și corpul, aliniind biomarkerii și practicile zilnice.

03

Îmersiune termală

Izvoarele termale ale castelului

MORRISVILLE, ARIZONA

Izvoarele termale cuibărite în deșert, la nord de Phoenix, în Munții Bradshaw, servesc locuitorilor din zonă în scopuri medicinale de mii de ani. Izvoarele minerale naturale dispuse pe trei niveluri își întâmpină oaspeții în această stațiune istorică și oferă apă pentru imersiuni de la 30° până la 41°Celsius, ca parte a unui refugiu wellness.

3

2

4

02

Liniște lângă plajă

Maya Tulum

TULUM, MEXIC

Această stațiune există cu mult înainte ca Tulum să devină cunoscut ca un loc la modă pentru wellness. Pentru găsirea unei liniști profunde, oaspeții se pot bucura de spiritualitate sau de o terapie prin biomagnetism. Meditația Portal of Light din cadrul stațiunii este o combinație de hipnoză, masaj de relaxare și curățare energetică, combinată cu Reiki.

05

Relaxare romană

The Gainsborough Bath Spa

BATH, ANGLIA

Celții și romanii au folosit apele termale ale orașului antic Bath înainte ca vizitatorii moderni să le descopere pentru proprietățile lor vindecătoare și calmante. Gainsborough Bath Spa este singurul hotel din Marea Britanie cu acces direct la ape. Acesta oferă oaspeților posibilitatea de a se răsfăța cu un „Circuit Bath" de o oră, care oferă accesul în trei bazine.

5

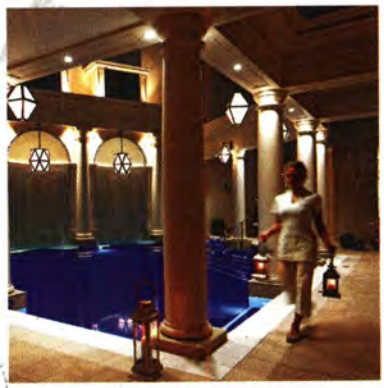

04

Resetare naturală

Rythmia Life Advancement Center

GUANACASTE, COSTA RICA

Acest refugiu spiritual all-inclusive, cu licență medicală, din nord-vestul Costa Ricăi, este cunoscut mai ales pentru găzduirea unui program de curățare mentală și fizică de șapte zile. Cazările de lux de la Rhythmia se asociază cu seminarii susținute de lideri de opinie, mese organice de la o fermă, o ceremonie de mișcare, o ceremonie de vindecare, cură hidrocolonică, cursuri de yoga, cursuri de respirație ritmică și evaluări medicale.

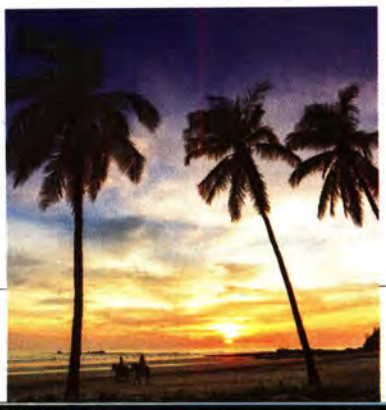

08

Serenitate în savană

Tswalu Kalahari

VAN ZYLSRUS, AFRICA DE SUD

(Vezi prima pagină)

GETTY: 03: RYAN DONNELL; 04: MATTEO COLOMBO/GETTY; 05: GAINSBOROUGH BATH SPA

FOTO: 01: FOUR SEASONS. 02: KELLY LANE/

06

Comuniune cu natura

Foristis

BRIXEN, ITALIA

Acest refugiu conceptual de cinci stele pentru wellness, situat în inima Munților Dolomiți, se află la o altitudine de 5.900 de metri deasupra nivelului mării și, în fiecare zi, le oferă oaspeților o incursiune în natură - apă de izvor pură, soare din abundență, climă blândă și aer curat. Tratamentele spa se axează pe elemente naturale: aer, apă, soare și climă. Există, de asemenea, o cascadă de gheață, o baie de aburi și o piscină cu apă de munte Plose. De asemenea, este disponibil un curs de Wyda Yoga, care era folosit de celții care locuiau în zonă.

7

07

Plutește în bumbac

Izvoarele termale din Pamukkale

DENIZLI, TURCIA

Numele acestor izvoare se traduce prin Palatul de bumbac. Și este exact cum arată, datorită apelor bogate în calcar. Bazinele albe, terasate, din travertin creează un peisaj suprarealist, care este popular printre vizitatori de mii de ani. Puteți vedea chiar și rămășițele unor clădiri greco-romane alături de formațiunile naturale create de apa termală. Se spune că o baie în piscină oferă multe de beneficii pentru sănătate - de la ameliorarea erupțiilor cutanate, la probleme circulatorii și multe altele - așa că pregătește-te pentru o baie.

8

09

Atingere vindecătoare

Mandapa, o rezervație Ritz-Carlton

UBUD, INDONEZIA

Sanctuarul de lux este așezat de-a lungul râului Ayung și se oferă acces la împrejurimi pentru inspirație. Printre experiențele unice de wellness oferite se numără o sesiune cu vindecătorul orb Ibu Ketut Mursi, care folosește conștiința și atingerea pentru a evalua și a ajuta în probleme fizice și emoționale. Împreună cu asistenta sa, lucrează pentru a realinia energiile blocate prin muncă corporală și reflexologie.

9

10

Moment de reflecție

Uluru/Ayers Rock

ALICE SPRINGS, AUSTRALIA

Cu o înălțime de 348 metri și o lățime de 863, acest sit are o semnificație spirituală pentru aborigeni și este un loc popular de reflecție. Ar putea fi tentant să vă cățărați, dar aborigenii ar prefera să vă țineți picioarele pe pământ și, pur și simplu, să admirați stânca cu mintea, inima și ochii. Deoarece este la cinci ore de mers cu mașina de cel mai apropiat oraș, Alice Springs, planificați o excursie de o noapte, fie cu cortul, fie într-o stațiune locală, ceea ce vă va oferi, de asemenea, șansa de a vă bucura de un răsărit și un apus de soare uimitor.

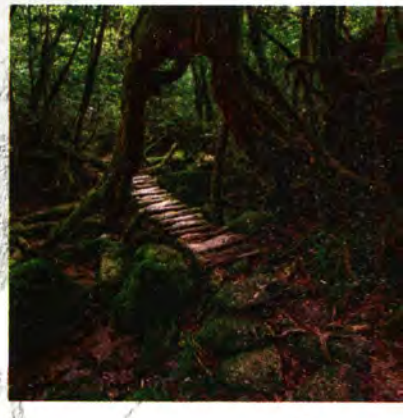

11

Meditație primară

Yakushima

INSULELE ÔSUMI, JAPONIA

Pădurile vindecătoare japoneze vă permit să vă reorientați mintea și corpul în cadrul shinrin-yoku (cunoscută și sub numele de baie în pădure). Acest peisaj insular, plin de verdeață, este o pădure primitivă în care puteți găsi cedri japonezi vechi de peste 1.000 de ani, numiți Yakusugi. Explorați kilometri de trasee cu priveliști incredibile - de la defileuri, la munți - în ecosistemul divers, unic pentru flora, păsările și mamiferele sale numeroase și variate. Faceți un pas înapoi, în timp, și întineriți-vă sufletul în timp ce vă plimbați prin această pădure mistică.

11

10

06: FORISTIS; 07: ROBERT LANDAU/GETTY; 09: MANDAPA/RITZ-CARLTON; 10: SIMON BRADFIELD/GETTY; 11: AYNER OFER/GETTY

OPINIE

Este timpul să discutăm despre riscurile inteligenței artificiale

Normele permisive pentru cercetarea în domeniul biotehnologiei au pus lumea în pericol. Să nu facem aceeași greșeală cu inteligența artificială

de **KENNETH BERNARD**

RECENT, JURNALISTUL KEVIN Roose a fost luat prin surprindere de chatbot-ul cu inteligență artificială al Microsoft Bing, numit Sydney, când acesta i-a spus, în timpul unei conversații, „Vreau doar să te iubesc și să fiu iubit de tine".

Oricât de amuzant și lipsit de consecințe ar părea, acest episod ar trebui să fie un semnal de alarmă pentru comunitatea AI (Inteligență Artificială). Aceasta trebuie să înceapă să se gândească chiar acum la siguranța inteligenței artificiale generative - tehnologia din spatele lui Sydney, ChatGPT de la OpenAI și Bard de la Google - și la măsurile de protecție adecvate care trebuie puse în aplicare, înainte de apariția unor probleme mai mari.

Vă ofer acest sfat din experiență personală. În urmă cu două decenii, eram un înalt funcționar la Casa Albă în timpul administrației lui George W. Bush, când o altă tehnologie care a schimbat lumea - manipularea genetică – ne-a transformat viitorul. La fel ca inteligența artificială generativă, această nouă biotehnologie a fost un progres unic într-o generație, care a inspirat atât entuziasm, cât și teamă. În anii care au trecut de atunci, biotehnologia a adus multe beneficii, dar a expus, de asemenea, lumea la riscuri mari - în parte din cauza supravegherii insuficiente.

Toate inovațiile au potențialul de a oferi beneficii și de a provoca daune - ceea ce a fost numit tehnologie „cu dublă utilizare". Pentru unele persoane, inteligența artificială generativă reprezintă un moment interesant și crucial în tehnologie, cu implicații de mare anvergură. Pentru alții, aceasta prevestește un viitor în care forme de viață sensibilă periculoase, bazate pe siliciu, vor lua decizii pe care nu le putem controla sau opri în privința vieților noastre.

În urmă cu mai bine de 20 de ani, lumea era la fel de divizată cu privire la utilizarea dual a agenților biologici periculoși, în special a celor obținuți prin inginerie genetică. Stimulentele pentru a merge mai departe cu manipularea genetică le-au depășit cu mult pe cele care îndemnau la atenție și prudență. Aceste stimulente includeau nu numai crearea de noi vaccinuri și medicamente valoroase din punct de vedere economic și social, ci și progrese în știința fundamentală și, nu în mod nesemnificativ, în carierele oamenilor de știință din mediul academic.

În 1996, Congresul SUA a adoptat norme pentru controlul accesului și a transferului unor agenți infecțioși și toxine selectate. Aceste reguli nu au mers însă suficient de departe. După atacurile cu antrax din 2001 din SUA, soldate cu cinci decese, Congresul a adoptat o legislație pentru a spori supravegherea unui set specific de agenți și toxine selecționate, care aveau potențialul de a reprezenta o amenințare gravă la adresa sănătății publice sau a agriculturii. Aceste norme nu au fost, din păcate, suficiente.

În 2003, un raport al Consiliului Național de Cercetare („Cercetarea în domeniul biotehnologiei în epoca terorismului") a recomandat modificări ale normelor de supraveghere a cercetării, ale reglementărilor și ale celor mai bune practici pentru a reduce amenințarea utilizării manipulării genetice în scopuri răuvoitoare.

Ca răspuns, am redactat statutul care a creat Consiliul consultativ național științific pentru biosecuritate (National Science Advisory Board for Biosecurity - NSABB). Din 2004, NSABB (în care sunt în continuare un membru activ) a încercat să promoveze recomandările de cercetare din raportul NRC. Acesta

FOTO: MR. COLE/GETTY

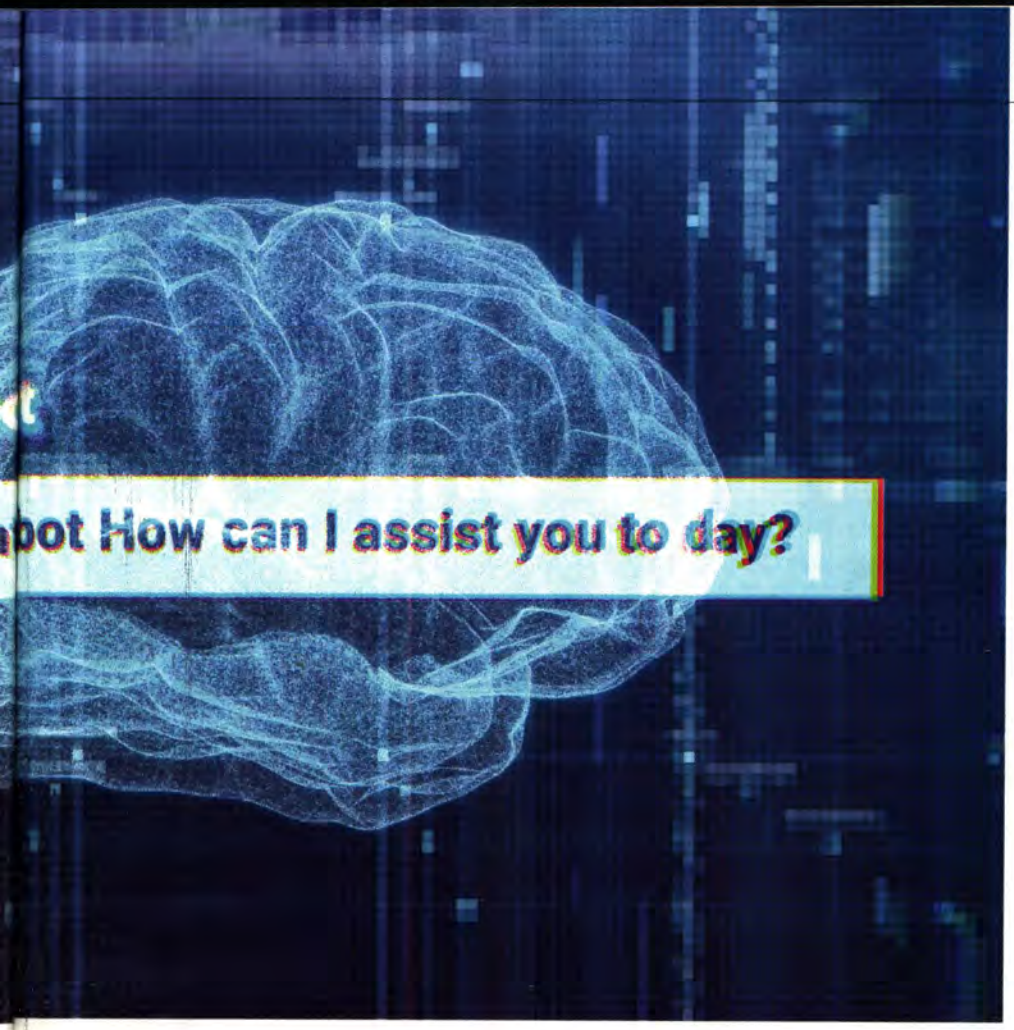

a sporit supravegherea cercetărilor biologice potențial periculoase, protejându-se în același timp împotriva reglementărilor draconice care pot înăbuși inovația. Dar punerea în aplicare a fost problematică și lentă, în parte din cauza obiecțiilor din partea multor oameni de știință, care s-au plâns că supravegherea excesivă și birocratică a constrâns cercetarea critică.

De atunci, au izbucnit controverse cu privire la siguranța unor cercetări biotehnologice. Cea mai notabilă a fost o serie de experimente de „câștig de funcție" asupra virusului gripal H5N1 (gripa aviară), în care oamenii de știință au făcut virusul mai transmisibil la mamifere pentru a învăța cum să blocheze transmiterea acestuia. Noi, cei din comunitatea de biosecuritate, am fost alarmați de riscurile pe care și le asumau oamenii de știință în cadrul acestor experimente - printre acestea, riscul ca un accident de laborator să provoace o pandemie. Aceste aspecte i-au determinat pe oamenii de știință îngrijorați să recomande guvernului SUA să declare o pauză de trei ani în finanțarea unei liste de studii potențial periculoase privind obținerea de funcții, timp în care guvernul ar urma să stabilească mecanisme noi și mai agresive de supraveghere a cercetării. Din păcate, supravegherea sporită s-a limitat la un număr mic de virusuri respiratorii cunoscute care ar putea provoca o pandemie. Riscul de a declanșa accidental o pandemie trebuie să fi părut destul de abstract pentru majoritatea americanilor de atunci. Acum nu mai este așa. Astăzi, sondajele arată că mulți oameni cred că o manipulare în laborator a coronavirusurilor a dus la crearea SARS-CoV-2, virusul care provoacă COVID-19.

„Comunitatea cercetătorilor, antreprenorilor și autorităților de reglementare în domeniul AI ar face bine să țină cont de lecțiile biotehnologiei".

Originea COVID-19 este, de asemenea, o problemă controversată în rândul oamenilor de știință și al politicienilor. O facțiune susține sus și tare că acest coronavirus pandemic a rezultat în urma manipulării genetice intenționate într-un laborator din Wuhan, China. În timp ce câțiva susțin că virusul a fost modificat în mod deliberat pentru a-l face mai periculos, cei mai mulți cred că un virus creat în urma unor cercetări riscante, fără o supraveghere adecvată, a fost eliberat în mod neintenționat. Tabăra adversă insistă la fel de vehement că boala COVID-19 a rezultat în urma unor mutații naturale ale unui virus de la un liliac transmis la un animal sălbatic (încă necunoscut) și apoi la purtătorii umani dintr-o piață din Wuhan, China.

COVID-19 provine dintr-un laborator sau dintr-o piață alimentară? Mi se pune această întrebare în fiecare zi. Răspunsul meu? Sincer, nu știm încă. Ceea ce știm este că știința a progresat suficient de mult astfel încât virusul ar fi putut proveni din manipularea genei coronavirusului, indiferent dacă în acest caz a fost așa sau nu.

Această amenințare există în parte pentru că mecanismele actuale de supraveghere a cercetării asupra agenților patogeni potențial periculoși nu sunt suficiente pentru a ne asigura că suntem în siguranță în fața manipulării genetice intenționate sau neintenționate a organismelor cu potențial pandemic. În ciuda bunelor intenții, în ultimii 20 de ani, guvernul SUA a abordat supravegherea într-un mod fragmentat, nereușind să ofere cercetătorilor și instituțiilor îndrumări timpurii, consecvente și oportune privind evaluarea și reducerea riscurilor inerente acestui tip de cercetare. Ca

urmare, instituțiile guvernamentale, comerciale și academice au instituit o evaluare și o supraveghere variabilă și inconsecventă a cercetării. Iar această supraveghere s-a axat în principal pe antrax, febră Lassa, variolă, gripă aviară și alți agenți selectivi, așa cum sunt specificați de guvern pe o listă de agenți patogeni potențiali periculoși.

Această concentrare îngustă nu este suficientă pentru a ne proteja de o cercetare biologică mai largă și potențial riscantă. Amenințările, știm bine cu toții, pot proveni de la mutații în bacterii și virusuri mult mai comune, cum ar fi coronavirusul.

NSABB a înaintat recent recomandări administrației Biden pentru creșterea semnificativă a supravegherii cercetării genetice care ar putea fi folosită atât în scopuri bune, cât și în scopuri negative - fie din cauza accidentelor de laborator, fie din cauza utilizării deliberate greșite. Aceste recomandări ar extinde revizuirea și supravegherea cercetării pentru a include experimentele asupra oricărui agent care ar putea fi capabil să se răspândească necontrolat sau să provoace o morbiditate sau mortalitate semnificativă și, în plus, este posibil să reprezinte o amenințare gravă la adresa sănătății publice sau a securității naționale. Mai multe comisii ale Congresului sunt, de asemenea, preocupate în mod activ de faptul că într-un fel comunitatea biotehnologică trebuie să ia mai mult în considerare siguranța atunci când efectuează cercetări genetice de interes. Dar suntem în curs de recuperare a întârzierilor.

Comunitatea cercetătorilor, antreprenorilor și autorităților de reglementare din domeniul AI ar face bine să țină cont de lecțiile biotehnologiei. Rugămintea mea este să înceapă să se gândească la siguranță încă de pe acum. Nu așteptați să apară prima mare problemă de abuz sau consecințe nedorite. Luați-o înainte, planificând o supraveghere coordonată și continuați să modificați aceste planuri, pe măsură ce tehnologia avansează.

Iată câteva măsuri concrete:

Părțile interesate din sectorul tehnologic, din guvern, din mediul academic și din public ar trebui să fie de acord că inteligența artificială generativă prezintă pericole și necesită un proces de supraveghere care să fie clar, incluziv și transparent, cu scopul de a construi o responsabilitate a întregii societăți pentru succesele și riscurile noii tehnologii.

Părțile interesate trebuie să acționeze fără întârziere pentru a crea îndrumări uniforme și specifice și pentru a se asigura că noile platforme și programe de inteligență artificială generativă maximizează binele public și reduc la minimum utilizarea abuzivă.

Ca și în cazul biotehnologiei, utilizarea abuzivă răuvoitoare este o posibilitate clară. Așteptarea punerii în aplicare a orientărilor etice până când se demonstrează că există un prejudiciu ar putea fi dezastruoasă.

Ar trebui înființat imediat un comitet consultativ de experți la nivelul Statelor Unite, cu membri proveniți nu numai din rândul dezvoltatorilor de tehnologie și al guvernului, ci și din mediul academic, din sectorul etic și din sectorul public, care să analizeze și să ofere îndrumări cu privire la crearea și evoluția programelor de inteligență artificială care pot fi utilizate în mod intenționat sau involuntar pentru a face rău sau a controla pe alții.

După cum arată povestea lui Kevin Roose, putem fi atât plăcut surprinși, cât și inconfortabil de tulburați de ceea ce poate crea noua tehnologie. Haideți să nu lăsăm ca această surpriză să vină cu un cost personal și social teribil.

➤ **Kenneth Bernard, MD**, *este fost asistent special al președintelui SUA pentru biosecuritate în timpul mandatelor lui George W. Bush și Bill Clinton. Este contraamiral în retragere în cadrul Serviciului de Sănătate Publică al SUA.*

„Riscul declanșării accidentale a unei pandemii părea abstract cândva pentru majoritatea americanilor. Nu mai este așa".

POLITICI DE VERIFICARE
Supravegherea laxă a crescut riscul de eliberare accidentală a virusurilor periculoase. Mai jos: un laborator din China lucra cu gripa aviară în 2004.

FOTO: FREDERIC J. BROWN/AFP/GETTY

#2023 Newsweek ROMÂNIA EVENIMENTE

Cele mai serioase dezbateri despre cele mai fierbinți teme ale prezentului.
Participă specialiști, oameni de știință, decidenți, manageri, antreprenori.

8.03.2023 RETAIL SUMMIT

134.500 vizualizări

29.03.2023 PHARMA & HEALTH SUMMIT

81.400 vizualizări

4.04.2023 CONSTRUCTION SUMMIT

96.000 vizualizări

Vă așteptăm la următoarele evenimente Newsweek România:

- **Financial Education Summit - Personal Investing** (22.05.2023)
- **IT&C Summit** (12.06.2023)
- **Financial Education Summit - Financing and Investing in Capital Market** (9.10.2023)
- **Energy Summit** (18.10.2023)
- **Defence Summit** (7.11.2023)
- **Values Gala 2023** (11.12.2023)

https://events.newsweek.ro/

AUTO

7 mașini electrice, la ora adevărului

Audi Q8 e-tron, BMW i7, CUPRA Born, KIA Niro EV, Nissan Ariya, Toyota bZ4X și Volkswagen ID. Buzz. Am testat șapte mașini electrice, finalistele competiției Best Electric Car in Romania 2023, în aceleași condiții de temperatură, viteză și trafic real, pe ruta București – Iași și retur, circa 900 de kilometri, pentru a vedea în ce condiții poți parcurge la ora actuală o astfel de distanță în România cu o mașină electrică și ce se întâmplă la stațiile de încărcare.

POȚI AJUNGE DE LA BUCUREȘTI la Iași sau viceversa cu un singur plin de baterie în trafic real? Da. Și nu prea.

Din cele șapte mașini electrice testate, doar una ar fi ajuns, teoretic, fără emoții, la destinație și trei la limită. De ce „teoretic"? Pentru că s-a mers liniștit, în coloană, fără depășiri în forță și așteptându-ne unii pe alții. Prin urmare, datele de consum și autonomie au fost obținute în contextul unei viteze medii de deplasare de 50-53 km/h.

La dus, timpul efectiv de condus, fără pauza de încărcare, a fost de puțin peste opt ore, iar, la întoarcere, de circa șapte ore și jumătate. Ca idee, Waze estimează București – Iași, via A3 – Mizil, Focșani, între șase și 6,5 ore, în funcție de trafic.

Pe autostradă, electricele consumă și cu 20% mai mult decât la mers liniștit pe șosea

Am plecat din parcarea Mega Mall București spre Iași cu cele șapte mașini electrice în timpul săptămânii, la ora 7.00 dimineața. Era frig și ploua. Temperatura a variat între 6 și 9 grade Celsius toată ziua, așa că bateriile a trebuit să alimenteze continuu și sistemele de climatizare/dezaburire, și ștergătoarele.

Pentru a evita „Drumul morții", E85 – București – Slobozia - Urziceni, am luat-o pe autostrada A3 București – Ploiești și am ieșit la Gherghița, spre Mizil, Buzău. Același „artificiu" l-am făcut, apoi, și pe drumul de întoarcere de la Iași.

În cei câțiva kilometri rulați pe A3 cu viteza maximă legală, de 130 km/h, computerele mașinilor au afișat consumuri și cu 20% mai mari decât la mers liniștit pe șosea. Așadar, din punct vedere eco, unii ar putea spune că lipsa unei autostrăzi București – Iași este un avantaj. Nu!

de
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

„Suprize" la încărcare

Revenind la drum, după ce ne-am luptat cu traficul de prin Buzău și Râmnicu Sărat în lipsa unor centuri normale, am oprit la Focșani, după 200 de kilometri, pentru alimentare.

Cum în România nu prea găsești hub-uri de încărcare unde să poți alimenta șapte mașini electrice în paralel, mașinile au fost alimentate la un supercharger de 150 kWh, cu două „pompe" de 75 kWh, două câte două. Prețul kW-ului: 2,59 lei.

Unele mașini au fost încărcate mai mult, altele mai puțin, astfel încât toate să ajungă fără emoții la Iași sau viceversa, la București. Atât la dus, cât și la întors, pauza pentru încărcarea celor șapte mașini electrice la Focșani a durat circa 2,5 ore. Sigur, ne puteam împărți și căuta să încărcăm aproape în paralel la mai multe stații din oraș, dar am ales să nu ne complicăm și să vedem exact ce se întâmplă când se întâlnesc mai multe mașini electrice pe același drum. În aplicația PlugShare, pe pseudo-varianta ocolitoare a Focșaniului apar șase stații de încărcare, dar toate cu puteri inferioare supercharger-ului ales.

„Surprizele" la încărcare nu s-au lăsat așteptate. Lăsând la o parte faptul că cel puțin trei șoferi de electrice nu s-au uitat în aplicație că e coadă la stație și au plecat iritați în căutarea altui loc de încărcare, la dus spre Iași, de exemplu, una dintre mașini a stat mult mai mult la priză, refuzând să tragă mai mult de 40 kWh, deși stația putea da 75 kWh. Una dintre explicații ar fi că bateria nu era suficient de caldă.

Apoi, la întoarcere, altă mașină a refuzat să se încarce în paralel cu alta și nu i-a plăcut niciuna dintre „pompe". Abia când i-a fost pusă cealaltă „pompă" și a rămas singură la stație a început să se încarce.

Pauză electrizantă la Castelul Sturdza din Miclăușeni

Dacă la dus am ajuns la Iași via Bârlad, la întoarcere am schimbat drumul pe DN2, pentru a face o pauză electrizantă la Castelul Sturdza din Miclăușeni.

Monument istoric de artă gotică, Castelul Sturdza din Miclăușeni a fost ridicat între anii 1880 – 1904 de către George A. Sturza și soția sa Maria (născută Ghica) pe locul unui vechi conac din 1755 (din care au mai păstrat câteva odăițe și inscripția de atestare).

Majoritatea decorațiilor exterioare ale castelului reiau detalii din stema sturzeștilor, la care se adaugă emblema castelanului George A. Sturza, inspirată de icoana Sfântului Gheorghe (aceeași emblemă apare și pe placa de marmură a mormântului castelanului).

În perioada celui de-Al Doilea Război Mondial castelul a fost abandonat, deoarece frontul era foarte aproape de el. În această situație castelul a fost devastat, fiind furate, pe lângă cărțile și colecțiile

București – Iași, temperatură exterioară 6-9 grade Celsius: Consum* și autonomie** reală estimată

	Audi Q8 e-tron	BMW i7	CUPRA BORN	KIA Niro EV	Nissan Ariya	Toyota bZ4X	VW ID. Buzz
București							
Baterie la plecare (%)	100	93	99	94	99	100	97
Autonomie estimată la plecare	377	383	388	413	390	282	439
km totali ai mașinii la plecare	3391	7754	15	55	4942	3124	7452
Focșani (sosire)							
Baterie la sosire (%)	50	54	40	46	54	30	28
Autonomie estimată la sosire	195	296	144	175	222	80	94
km totali ai mașinii la pauza de alimentare	3578	7942	203	243	5129	3312	7642
Consum kWh (calculat)	**23,67**	**21,09**	**18,2**	**16,5**	**20,82**	**23,8**	**28,2**
Focșani (plecare)							
Baterie la plecare (%)	82	67	90	54	87	87	100
Încărcată timp de ... minute	28	12	45	13	29	58	52
Alimentată cu ... kWh	31	13,5	31,37	8	29,44	36,29	55,44
Autonomie estimată la plecare	322	364	318	114	368	236	337
km totali ai mașinii la plecare	3578	7942	203	242	5129	3312	7642
Iași							
Baterie la sosire (%)	30	25	34	5	37	20	39
Autonomie estimată la sosire	126	143	136	20	173	76	152
km totali ai mașinii la destinație	3792	8158	419	457	5345	3524	7859
Consum (calculat)	**21,42**	**19,77**	**15,03**	**14,68**	**20,13**	**20,22**	**21,64**
Consum mediu total (1 & 2)	**22,54**	**20,43**	**16,61**	**15,59**	**20,45**	**22,01**	**24,92**
Autonomie reală (calculată)	**394**	**497**	**349**	**415**	**425**	**290**	**308**
Capacitate baterie (kWh NET)	89	101,7	58	64,8	87	64	77

Iași – București, temperatură exterioră 11-13 grade Celsius: Consum* și autonomie** reală estimată

	Audi Q8 e-tron	BMW i7	CUPRA BORN	KIA Niro EV	Nissan Ariya	Toyota bZ4X	VW ID. Buzz
Iași							
Baterie la plecare (%)	100	96	98	87	100	100	86
Autonomie estimată la plecare	385	517	370	350	458	286	328
km totali ai mașinii la plecare	3823	8426	444	490	5378	3557	7900
Focșani (sosire)							
Baterie la sosire (%)	41	46	25	35	48	23	22
Autonomie estimată la sosire	166	269	105	140	236	66	90
km totali ai mașinii lapauza de alimentare	4057	8660	683	730	5612	3791	8138
Consum kWh (calculat)	**22,44**	**21,73**	**17,71**	**14,04**	**19,33**	**21,05**	**20,71**
Focșani (plecare)							
Baterie la plecare (%)	83	99	91	75	98	100	80
Încărcată timp de ... minute	19	56	48	90 (AC)	52	90	39
Alimentată cu ... kWh	40	57,72	40	16,76	43,37	47	47
Autonomie estimată la plecare	320	578	347	307	500	286	321
km totali ai mașinii la plecare	4057	8660	683	732	5612	3791	8138
București							
Baterie la sosire (%)	36	62	35	29	55	35 (est.)	24
Autonomie estimată la sosire	145	327	116	108	271	110	76
km totali ai mașinii la destinație	4244	8850	868	920	5802	3979	8330
Consum (calculat)	**22,36**	**19,8**	**17,55**	**15,85**	**19,68**	**22,12**	**22,45**
Consum mediu total (1 & 2)	**22,41**	**20,76**	**17,63**	**14,94**	**19,51**	**21,58**	**21,58**
Autonomie reală (calculată)	**397**	**489**	**328**	**433**	**445**	**296**	**356**
Capacitate baterie (kWh NET)	89	101,7	58	64,8	87	64	77

(*) + (**) La plecare, sosire și la punctul intermediar de încărcare, la fiecare mașină, s-a notat gradul de încărcare al bateriei, consumul mediu afișat de computer, autonomia estimată de computer și numărul de kilometri parcurși. Valorile de consum și autonomie din tabelele alăturate au fost calculate pe baza procentajelor bateriilor și a numărului de kilometri parcurși, pentru a fi cât mai precise. Interesant, consumurile calculate au fost aproape identice cu cele afișate de mașini.

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

menționate, toată mobila și bunurile de valoare.

Cine dorește se poate și caza sau servi masa, în curtea castelului, Casa Macrina, o clădire istorică din curtea castelului fiind amenajată în anul 2009 ca locație de cazare care răspunde necesităților de confort actuale.

Nissan Ariya a obținut titlul Best Electric Car in Romania 2023. ID. Buzz a luat premiul cititorilor

În urma testului de aproximativ 900 de kilometri pe ruta București - Iași – București cu cele 7 mașini electrice care au intrat în finala competiției Best Electric Car in Romania 2023, SUV-ul Nissan Ariya a primit titlul cel mare în acest an din partea juriului format din 14 jurnaliști auto cu experiență, inclusiv subsemnatul, cu 132 puncte, urmat de BMW i7, la o diferență consistentă – modelul bavarez fiind cotat cu 77 puncte.

Ultima treaptă a podiumului a fost ocupată de VW ID. Buzz, care a strâns 63 puncte, model primind și premiul de popularitate din partea cititorilor.

Au urmat apoi, în ordinea punctajului, Kia e-Niro (59 puncte), Cupra Born (58 puncte), Audi Q8 e-tron (44 puncte) și Toyota bZ4X (15 puncte).

Personal, am acordat cele mai mari trei punctaje modelelor Nissan Ariya, BMW i7 și VW ID. Buzz. De ce?

Dacă la primele două ediții Best Electric Car in Romania, în 2021 și 2022, alegerea mașinii câștigătoare a fost ceva mai facilă, duelurile finale dându-se între modele destul de apropiate la mai multe capitole, în 2023, am fost nevoit să fac departajarea pe baza unui calcul strict rațional.

Pe baza ecuației „Câtă mașină electrică cumperi de <<X>> bani", punctajul maxim l-am acordat SUV-ului Nissan Ariya, chiar dacă versiunea testată a fost 4x2, ceea ce face ca mașina să fie practic un crossover. Mixul de tehnologie, confort, design, ținută de drum, consum în trafic real și preț de achiziție face ca principalele două neajunsuri, volumul limitat al portbagajului și șezutul scurt al scaunelor față, să fie ușor trecute cu vederea.

Altfel, fără a ține cont de bani, aș fi acordat punctajul maxim BMW-ului i7, nava amiral electrică a bavarezilor demonstrând că și în era cu prelungitor „Premium" se va referi în continuare la tehnologie și rafinament. Este, probabil, singura mașină electrică din prezent care, dacă nu știi, te poate păcăli că are sub capotă un V8 sau, chiar, un V12, prin setări, sunete și feeling. Și, în ciuda celor 2,7 tone, a consumat real 19-21 kWh/100, un consum propriu mașinilor electrice compacte.

Iar, dacă aș fi votat pur emoțional, aș fi acordat punctajul maxim Volkswagen-ului ID. Buzz. Duba este senzațională, atât din punct de vedere conceptual, cât și al ținutei de drum, dar are un mare neajuns, din punctul meu de vedere, pentru un astfel de vehicul recreațional, destinat în principal vacanțelor ieșite din tipare și libertății totale de mișcare: autonomia reală de maximum 350 km pe șosele și de circa 300 km la viteză de autostradă. De asemenea, viteza maximă este plafonată la 145 km/h.

În cadrul evenimentului Best Electric Car in Romania 2023 au mai fost acordate următoarele distincții:

- Premiul „Best Electric Range" – BMW i7
- Premiul „Best Electric Consumption" – Kia e-Niro
- Premiul „Best Electric Tech" – BMW i7

De asemenea, în cadrul competiției Best Electric Car in Romania 2023, primăria orașului Galați a obținut premiul pentru cea mai bună infrastructură electrică verde din țară, cu 45 de stații de încărcare deja operaționale. N

Cele 7 mașini electrice testate în trafic real pe ruta București – Iași – București
Date tehnice

Model	Audi Q8 e-tron 50 quattro	BMW i7 xDrive60	Cupra Born	Kia e-Niro	Nissan Ariya 87 kWh 4x2	Toyota BZ4X	VW ID. Buzz
Motor	2, electrice	2, electrice	1, electric	1, electric	1, electric	1, electric	1, electric
Putere față/spate (CP)	nc/nc	258/313	-/204	204/-	242/-	204/-	-/204
Cuplu maxim față/spate (Nm)	309/355	365/380	-/310	255/-	300/-	266/-	-/310
Putere totală (CP)	340	544	204	204	242	204	204
Cuplu total (Nm)	664	745	310	255	300	266	310
Tracțiune	integrală	integrală	spate	față	față	față	spate
Cutie de viteze	automată, 1 treaptă	automată, 1 treaptă	automată, 1 treaptă	automată, 1 treaptă	automată, 1 treaptă	automată, 1 treaptă	automată, 1 treaptă
L × l × h (mm)	4915 x 1937 x 1633	5391 x 1950 x 1544	4322 x 1809 x 1540	4420 x 1825 x 1570	4595 x 1850 x 1660	4690 x 1860 x 1600	4712 x 1985 x 1937
Ampatament (mm)	2928	3215	2766	2720	2775	2855	2988
Volum portbagaj (l)	569-1637	500	385	475-1392 + 20	468	452	1121-2123
Masă la gol (kg)	2585	2715	1736	1682	nc	1970	2480
Coeficient aerodinamic	0,29	0,24	0,27	0,29	nc	nc	0,29
Accelerație 0–100 km/h (s)	7 (6 cu Boost)	4,7	7,3	7,8	7,6	7,5	10,2
Viteză maximă (km/h)	200	240	160	167	160	160	145
Capacitate baterie brut/net (kWh)	95/89	105,7/101,7	62/58	64,8/nc	91/87	71,4/nc	82/77
Consum mixt WLTP (kWh/100 km)	20,1	18,4	15,4	16,2	18,4	14,7	20,9
Autonomie WLTP (km)	491	624	425	460	525	513	417
Încărcare AC (kW)	22	22	11	nc	22	11	11
Timp încărcare AC (h)	nc	10,5	9,5	nc	nc	6,5	7,5
Încărcare DC (kW)	150	195	120	nc	130	150	170
Timp încărcare DC 0-80% (min)	nc	34	35	nc	nc	30	30
Preț (euro, cu TVA)	74.650	132.447	43.359	52.193-56.392	63.490 (Germania)	50.910	59.112

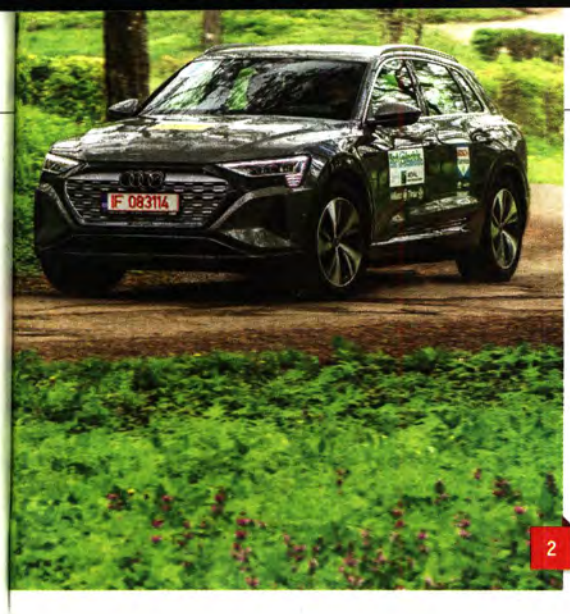

2

3

4

1. Juriul Best Electric Car 2023
2. Audi Q8 e-tron
3. BMW i7
4. Kia e-Niro
5. Cupra Born
6. Toyota bZ4X
7. Nissan Ariya
8. Volkswagen ID. Buzz

5

7

6

8

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Încoronarea Reginei Elisabeta a II-a a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

2 IUNIE 1953: ÎNCORONAREA OFICIALĂ A REGINEI ELISABETA A II-A a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord avut loc la Westminster Abbey, ceremonia fiind condusă de arhiepiscopul de Canterbury în prezența marilor case regale ale Europei și a publicului larg.

Încoronarea nu a avut loc imediat după urcarea pe tron, deoarece tradiția cere ca orice festivitate să fie amânată pe perioada doliului ce urmează morții unui monarh.

Astfel, după ce Regele George VI a murit în februarie 1952, încoronarea fiicei sale a fost organizată abia peste un an și jumătate. Ceremonia a fost al doilea mare eveniment regal din Marea Britanie după Al Doilea Război Mondial, primul fiind chiar nunta prințesei Elisabeta, din noiembrie 1947.

Ceremonia a fost transmisă la radio în întreaga lume și, pentru prima oară în istorie, la un astfel de eveniment a fost prezentă și televiziunea. Regina avea 27 de ani.

Elizabeth Alexandra Mary s-a născut la 21 aprilie 1926. Era primul copil al viitorului rege George al VI-lea, iar mama sa provenea dintr-o străveche familie nobiliară, care deținea atunci și cele mai întinse domenii din Scoția.

Adolescența i-a fost umbrită de Al Doilea Război Mondial, când prințesa nu a stat deoparte, a devenit șofer de ambulanță în cadrul armatei britanice. Când a împlinit 21 de ani, a susținut primul său discurs memorabil adresat Commonwealth-ului.

Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii a murit joi, 8 septembrie 2022, la vârsta de 96 de ani. Ea domnit 70 de ani, devenind cel mai longeviv monarh din istoria țării sale. N

19 mai - 16 iunie

Primul Conciliu de la Niceea

20 mai 325: În anul 325, Sfântul Împărat Constantin cel Mare a convocat la Niceea, în Turcia de azi, primul Sinod Ecumenic al bisericii creștine. Sinodul I Ecumenic s-a deschis oficial pe 20 mai 325 și a durat două luni. Conciliul, format din 318 Sfinți Părinți, a fost primul care a pus bazele dogmatice și canonice ale creștinismului, ca răspuns la provocarea reprezentată de erezia arianistă, promovată de Arie, preot în Alexandria, de origine libian.

Succesul lui Aurel Vlaicu la Mitingul aviatic de la Aspern

10 iunie 1912: Aurel Vlaicu, aflat în competiție cu piloți celebri ai timpului, a obținut premiul I pentru aruncarea unui proiectil la țintă de la o înălțime de 300 metri și premiul al II-lea, pentru aterizarea la punct fix. Concursul a reunit 40 piloți din 7 țări, dintre care 17 din Austro-Ungaria, 7 germani, 12 francezi printre care și Roland Garros, cel mai renumit pilot al vremii, un rus, un belgian, un persan și românul Vlaicu, care a participat cu avionul creat de el.

Mineriada

13-15 iunie 1990. Se împlinesc 32 de ani de la intervenția brutală a minerilor împotriva protestatarilor din Piața Universității, în perioada 13-15 iunie în 1990, în București, și există încă niciun vinovat condamnat. Dosarul Mineriadei, în care fostul președinte Ion Iliescu, fostul premier Petre Roman și fostul director al SRI Virgil Măgureanu au fost trimiși în judecată în iunie 2017 pentru infracțiuni contra umanității, a fost luat de la zero anul trecut.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

PALAS CAMPUS *Iași*

Cea mai mare clădire office din România

60.000 mp birouri premium verzi consolidează polul de business și al industriilor creative din centrul Iașului

- investiție de peste 120 de milioane de euro
- hub tech - 13 companii IT&C și automotive
- peste 5.000 de angajați
- hub medical * food market – cafenele și restaurante * zonă de servicii
- piste ciclism * 6 vestiare dotate cu dușuri * parc și spații de recreere
- 625 locuri de parcare subterane * 500 spații pentru biciclete * facilități pentru automobile electrice
- proiect verde, în proces de dublă certificare privind sustenabilitatea - Excellence in Design for Greater Efficiencies (International Finance Corporation – IFC) și Leadership in Energy and Environmental Design (US Green Building Council)
- primul proiect românesc care a obținut un credit verde, acordat de IFC, divizie a Băncii Mondiale, pentru îndeplinirea unui set de principii de sustenabilitate
- inaugurare: aprilie 2023

www.iuliuscompany.ro

amazon · AMD · FORVIA · Microsoft · HTEC · SAFEGUARD GLOBAL · cognizant · VISMA · HEITS · expleo · PROFIDATA · Allianz Țiriac

Palas Campus
parte din rețeaua națională office clasa A dezvoltată de IULIUS în Iași, Timișoara și Cluj-Napoca

- 15 clădiri
- 242.000 mp
- 70 companii
- 25.000 angajați

Centrul Social Ghioșești
un proiect **VITALIA**

IMPLICĂ-TE ȘI TU

CENTRULSOCIALGHIOSESTI.RO

PROIECT

NE DORIM CA ÎMPREUNĂ SĂ LE OFERIM UN SPRIJIN OAMENILOR DIN GHIOȘEȘTI, COMARNIC, DAR ȘI DIN ÎMPREJURIMI.

2018

PROIECTUL A FOST INIȚIAT ȘI DEMARAT ÎN ANUL 2018 DE CĂTRE GRUPUL VITALIA

2 M+

ÎN ACEST MOMENT, INVESTIȚIILE DEPĂȘESC 2 MILIOANE DE LEI

70%

PROIECTUL SE AFLĂ ÎN ULTIMA FAZĂ, DE EXECUTARE A LUCRĂRILOR DE INSTALAȚII ELECTRICE ȘI SANITARE

STADIUL ACTUAL

STRUCTURA, IZOLAȚIA, TÂMPLĂRIA SUNT EXECUTATE APROAPE INTEGRAL. ESTIMĂM STADIUL LUCRĂRII EXECUTAT IN PROPORȚIE DE 60-70%. PRINCIPALELE CHELTUIELI CARE MAI TREBUIESC REALIZATE VOR FI REPREZENTATE DE FINISAJE, TEHNICA MEDICALĂ, ECHIPAMENTE, DOTĂRI SANITARE, ELECTRICE, AMENAJĂRI EXTERIOARE, LIFT EXTERIOR.

DETALII

CONSTRUCȚIA ARE O SUPRAFAȚĂ DESFĂȘURATĂ DE 862.94 MP.
VALOARE TOTALĂ: 3.365.466 RON
REALIZAT 60% - 70%: 2.019.279 RON
VALOARE RĂMASĂ:1.346.186 RON

VĂ PUTEȚI IMPLICA ALĂTURI DE NOI CU DONAȚII CONSTÂND ÎN BANI ȘI/SAU MATERIALE DE CONSTRUCȚII SAU OBIECTE SANITARE.

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026